Ի. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5180 14/27 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1903 ՈՒՐԲԱԹ 29 ԶԻԼԿԱՏԷ 1320 Ի. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5180

درعليه‌ده غلطه‌ده ﴿آره‌ولك﴾ غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه

Նամակ կամ ոռ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Քամանճօ փողոց թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK„
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140 ղրշ.
» » » »	վեցամսեայ	70 »
» » » »	եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40 Ֆրք.
» » »	վեցամսեայ	20 »

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 ղրուշի փուլը 100 ղրուշի հաշուով:
Տեղական Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի:
Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ 20

ՀՐԱՇԱԼԻ ՏԱՐՕՐԻՆԱԿՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Ուրիշ բառով կրնա՞նք որակել արդեօք այն զարմանալի իրողութիւնը, զոր տեղական երկու թերթեր ծանուցին չաբթուս, եւ զոր մինչեւ ցարդ չհերքեցին զայն կատարողները, հակառակ մեր մէջ տիրող այն ընդհանրական սովորութեան, որ հերքել կու տայ ամէն լուր, որքան ալ ճիշդ ըլլայ, բաւական է թէ զայն ուրանալէն մէջ չահ ունեցող մը ըլլայ: Իսկ եթէ այդ հրաշալի տարօրինակութեան լուրը չհերքեցին հերքել ենթակաները, անշուշտ անոր համար է որ գործողները երբեք մարմիններ են, որոնց մէկ կողմէ ըլլալիք հերքումը միւս կողմէն կը դպչէր, եւ հակառակը փոխադարձաբար: Առանց այսպիսի երկարահանդոյց հանգամանքի մը՝ այդ կատարեալ իրողութիւնն ալ իր կարգին հերքման մը կ'արժանանար, անշուշտ հոգ չէ թէ հաւատացող մը չըլլար, ինչպէս զայն ի գործ դնողներուն հոգը չէ թէ հաւատացողներ կը գտնուին:

Բայց ըսենք թէ խնդիրը ինչի վրայ է, եթէ երբեք ուշադիր ընթերցողները չհրցան գուշակել արդէն: Ահա թէ ինչպէս գրած էին նոյն լուրը հաղորդող երկու թերթերը.

«Կարեւոր Թաղի մը վարժարանի տե-
«սուչը բախտն անանկ կը բերէ որ ապ-
«տակէ տեղւոյն տնտեսը, որ բողոք կը
«բանայ: Թաղ. Խորհուրդը գործն անուշ
«տեղը կապելու համար, Խորհրդարանին
«մէջ անդամներուն ներկայութեանը տե-
«սուչին կը յանձնարարէ տնտեսին ձեռքին
«համբուրել, տեսուչն ալ ամենայն խո-
«նարհութեամբ կը հաճի համբուրել անոր
«ձեռքը, ու այսպէս կը հաշտուին»:

Այս զարմանասքանչ իրողութիւնը զոր հրաշալի տարօրինակութիւն կոչեցինք իրաւամբ, կ'արժէր որ բոլոր միւս թերթերն ալ արտատպէին, եւ միանգամայն ի լուր փողոյ եւ թմբկի հռչակէին դէպքին հերոս Թաղ. Խորհուրդին, խոնարհամիտ տեսուչին եւ մանաւանդ յաղթապանծ տնտեսին հետաքրքրաշարժ անունները, որպէս զի իրենց փառաւորութիւնը կատարեալ ըլլար, ըստ որում Սողոմոն Իմաստունէն ի վեր այսքան հիանալի դատաստան մը տեղի չէր ունեցած:

Եւ սակայն, հակառակ իր կատակերգական երեւոյթին, հիմնապէս ողբերգական իրողութիւն մըն է ասիկա, զի կը ցուցնէ թէ ո՛րքան խեղճ կերպով ըմբռնուած է մեր մէջ Թաղ. Խորհուրդի եւ տեսուչի պաշտօնը, հետեւապէս եւ կրթական գործին վսեմութիւնը. այսինքն շատ աւելի վար, ստորին եւ անարգ քան տնտեսի կոչումը: Այլ խնդրին ծանրութիւնը եւ հետեւանքին վնասակարութիւնը հոս է որ այդ Թաղ. Խորհրդի տրամադրութեան տակ չգիտեմ քանի՛ հարիւր երկսեռ աշակերտ պարունակող վարժարան մը կայ, որ խղճի կատարեալ հանդարտութեամբ յանձնուած է այն տեսուչին՝ որուն համբուրել կու տայ տնտեսին ձեռքը, փոխանակ զի անիկա բախտին բերմամբ ապտակեր է զայն: Եւ այդ Թաղ. Խորհուրդը կը հաւատայ թէ Թաղին կրթական գործը լաւ կը վարէ, ընտրած ըլլալով այդպիսի հլու տեսուչ մըր որ ան ալ իր կարգին կը հաւատայ անշուշտ թէ սքանչելի կերպով ըմբռնած է իր կոչումը, քանի որ իմաստութիւն եւ ճկունութիւն ունի, պատրաստ ըլլալով տնտեսին ոտքն անգամ համբուրելու՝ եթէ հրամայուի իրեն, այսինքն եթէ օր մը «բախտն անանկ բերէ» որ նորէն ապտակէ այդ երանելի արարածը:

Ասոնց այսպէս եղած ատենը՝ Թաղեցին ու մանաւանդ աշակերտներու ծնողքներն ալ իրենց կողմէ այն միամիտ հաւատքն ունին թէ իրենց զաւակը չնորհքով կրթութիւն մը կ'առնեն իրենց Թաղի վարժարանին մէջ, քանի որ այնքան արդաբաղատ Թաղ. Խորհրդի մը, այնքան պարտաճանաչ տեսուչի մը եւ մանաւանդ այնքան կարեւոր տնտեսի մը ձեռքը կը գտնուի ան:

Միեւնոյն հաւատքն ունի բնականաբար նաեւ Ուսումնական Խորհուրդը, որ վաւերացուցած է այդ տեսուչի ընտրութիւնը, հիմնուելով նոյն Թաղ. Խորհրդի բարի վկայութեանը վրայ: Բայց թէ այս հրաշալի տարօրինակութեան երեւան ելլելէն ետքն ինչ գաղափար կը տածէ այսուհետեւ նոր Թաղ. Խորհրդի տուած բարի վկայութեանը կամ այն տեսչի անձին վրայ՝ թէրեւ մարդ ու թէրեւ կրթական պաշտօնեայ, որ կը զիջանի իր ապտակած տնտեսին ձեռքը համբուրելով հաշտութիւն մուրալ, ահա ամենէն էական կէտը: Ատոր վրայ սեւեռած կը մնայ ամենուն ուշադրութիւնը, եւ որուն արձագանգ ըլլալու համար է որ արժան դատեցինք մասնաւոր յօդուածի մը նիւթ ընել այս նմանը չտեսնուած ու չլսուած իրողութիւնը՝ որ մարդու պժգանք կը չարժէ եւ վրան խորհրդածութիւն ընելը խորշում կը պատճառէ:

Եւ որովհետեւ ո՛չ Թաղը գիտենք եւ ոչ տեսուչը, ո՛չ վարժարանը եւ ո՛չ մանաւանդ իր երջանիկ տնտեսը, քանի որ այդ լուրը հաղորդող երկու թերթերն ալ խնայած էին անոնց անունները տալ, — թէպէտեւ ատով մեծ անիրաւութիւն ըրած էին տնտեսին — եւ որովհետեւ մենք ալ մարգարէ չենք գուշակութիւն ընելու համար, հետեւաբար անծանօթ կը մնան մեզի թէ՛ մէկը, թէ՛ միւսը եւ թէ՛ դժբաղդաբար մանաւանդ երրորդը: Ուրեմն անոնց ոչ մէկին անձնականին դէմ է որ կ'ընենք ներկայ դիտողութիւնները, այլ տեսականօրէն այն վերոյիշեալ անձերուն դէմ՝ որ գործած են խնդրին նիւթ եղող այդ հրէշային խայտառակութիւնը:

ՑՈՒՍԱԿ

ՍԻՄԷՈՆ ԾԵՐՈՒՆԻՆ

"ԾԱՂԿԱՔԱՂ„ ԱՆՈՒՆ ԳՐՔԻ ՊԱՏՄԱԾԻՆ ՀԱՄԵՄԱՏ

Հին ատենները, չա՛տ գրասէր թագաւոր մը կար, Պտղոմէոս անունով: Աղեքսանդրիոյ մէջ մատենադարան մը հաստատած էր ա՛ն. բոլոր երկրի, բոլոր լեզուի գրքերը յունարէնի վերածուելէ ետքը, [illegible] մէջ: Հրեաներէն ալ ուզեց իրենց գիրքը եւ զրկուեցաւ Աստուածաշունչը:

Եօթանասուն երկու թարգմանիչներու յանձնուեցաւ Հրէից գիրքին թարգմանութիւնը: Պտղոմէոս ասոնց համար որոշեց կղզի մը. հո՛ն երկ-երկու հոգի, զատ զատ սենեակներու մէջ ներփակուեցան: Բոլոր սենեակներուն դռներն ալ ծովու վրայ կը նայէին. անկարելի էր ո՛ եւ է յարաբերութիւն թարգմանիչներու համար: Եբրայերէնէ յունարէնի պիտի թարգմանէին Գիրքը:

Պտղոմէոս ամէն օր ի՛նչ որ կու տար թարգմանելու՝ ա՛յնչափ պիտի թարգմանէին. եւ որպէս զի սխալ կամ սուտ չսպրդէր թարգմանութիւններուն մէջ, Պտղոմէոս ինքը պիտի քննէր թէ՝ ըստ ամենայնի համանմա՞ն էին իրարու (*):

⁂

Երիտասարդ, կորիճ տղայ մը կար այդ սենեակներէ մէկուն մէջ, իր աշխատակցին հետ միասին:

Եսայի մարգարէին գիրքը հասած էր թարգմանութիւնը: Երիտասարդ թարգմանիչը կանգ առաւ մեծ մարգարէին սա խօսքերուն առջեւ. «Ահա կոյս յղասցի եւ ծնցի որդի եւ կոչեսցեն զանուն նորա Էմմանուէլ, որ թարգմանի ընդ մեզ Աստուած»: Տարակոյս մը կը պատէր անոր գրիչը այդ խորհրդաւոր խօսքերուն մէջ:

Ես կը վերցնեմ, կը ջնջեմ այս կտորը, ըսաւ երկրորդը, իր աշխատակցին. չեմ կրնար հաւատալ առանց բանի մը: Եւ անմիջապէս ջնջեց իր թարգմանածը:

—Սիմոն, այս էր երիտասարդին անունը Սի՛մոն, ըսաւ ընկերը, պէտք է թարգմանել: Եթէ մենք չթարգմանենք եւ միւսները թարգմանեն, պիտի դատապարտուինք, գիտե՞ս:

Սիմոն չհամակերպեցաւ. ընդհակառակը իր տարակոյսը սաստկացաւ: Տարակոյսը տրտմութեան փոխուեցաւ եւ տրտմութիւնը սաստիկ թմրութիւն մը բերաւ երիտասարդ թարգմանչին վրայ. ա՛լ կը քնանար:

Ո՛վ գիտէ ինչ տեսիլներու մէջ օրօրուեցաւ. շատ չտեւեց այդ վիճակը: Արթնցաւ Սիմոն եւ ի՛նչ տեսնէր, հրաշալի՛ տեսարան. — ոսկի տառերով արձանագրուած էին իր ջնջած խօսքերը.

—Կոյսը պիտի յղանար եւ պիտի ծնէր Էմմանուէլը:

Սիմոն հառաչեց իր սրտի խորերէն եւ արցունքով ու տենչալի նախանձով մը ըսաւ. «Երանի՜ անոնց որ պիտի տեսնեն այդ կոյսը եւ անոր ծնած Էմմանուէլը:»

Ձայն մը, Հոգին սուրբի ձայնը, ազդարարեց իրեն. — Սիմոն դուն պիտի չը մեռնիս, մինչեւ որ չտեսնես այդ Օծեալ Մանուկը:

⁂

Սիմոն իր գործը աւարտելէ ետքը Երուսաղէմ վերադարձաւ եւ ուղղակի տաճար քաշուեցաւ, այն դրան քով, զոր Եզեկիէլ փակեց Բաբելոնէն, ըսելով թէ «այդ դուռը փակուած թող մնայ, ո՛չ ոք պիտի մանէ ելլէ անկէ «բայց Տէր Աստուածն Իսրայէլի»:

Երիտասարդ Սիմոնը կարօտով կը սպասէր Անոր: Ե՞րբ պիտի փայլէր այդ երանելի օրը:

Ըղձանքներու եւ բաղձանքներու մէջ աղօթքներու եւ խունկերու մէջ, 364 տարիներ ալ անցուց Սիմոնը. ալ փիրփիրիմ ծերունի մըն էր:

Աղօթաւոր պառաւ մըն ալ կար հո՛ն, տաճարին մէջ. Փանուէլի աղջիկն Աննա: Հազիւ եօթը տարի կենակցած էր իր երկան հետ: Վաթսունըչորս տարուան այրի մըն էր, ըստ սովորութեան Աստուծոյ տունը քաշուած էր աղօթքով եւ պահքով մխիթարուելու համար:

Օր մը, իրիկուան մութը սկսած էր կոխել ամէն կողմ: Լռութիւնը տաճարին մէջ եւ տաճարին դուրսը իր խորունկ տիրապետութեան տակը կ'առնէր մարդիկը եւ իրերը:

Ցանկած դղրդիւն մը լեցուց տաճարը, կարծես երկրաշարժի ցնցում եւ որոտում մըն էր: Ծերեր եւ պահապաններ տակնուվրայ եղան: Վազեցին չուտով դղրդիւն եկած կողմը, եւ ի՛նչ տեսնեն. — մարգարէին փակած դուռը ինքնին բացուած էր կռնակի վրայ:

Դրան առջեւ կը տեսնէին այր մը եւ կին մը: Այրը իր ձեռքերուն մէջ բռնած էր աղաւնիի երկու ձագուկներ, իսկ կինը իր կուրծքին վրայ կը սեղմէր քառասնօրեայ մանուկ մը: Մարիամ եւ Յովսէփ, ըստ սովորութեան, տաճար եկած էին նուիրելու համար Աստուծոյ՝ իրենց անդրանիկն ու միածինը:

—Ա՜հ, ըսին տաճարի մարդիկը, հոս է Տէրը, հոս: Վազեցէ՛ք ջահերը վառեցէ՛ք, ճրագներ եւ մոմեր բերէ՛ք: Տիրոջ առջեւ ելէ՛ք. ո՛ն, Տէրն է ասա, Տէրն է անդ, Տեառնընդառաջ (*):

⁂

Ծերունին Սիմոն, բամպակներու մէջ փաթթուած, զգաց ա՛յն օրը, որուն երանի տուած էր դարեր առաջ: Հրեշտակներու առաջնորդութեամբ ինքն ալ ընդառաջ ելաւ, իր գիրկը առաւ Տէրը, իր աչքերովը տեսաւ զայն:

Իր բոլոր էութեամբը մահ խնդրեց բարին Աստուծմէ. վասն զի ալ պէտք չունէր ապրելու. Կոյսը յղացած եւ ծնած էր Էմմանուէլը իր սրտին վրայ էր Ան: Իր վեհաշուք ծերութեան օրհնութիւններով խնկեց օծեալ խանձարուրքը եւ տուաւ իր մօրը:

Պառաւն Աննա՝ ծերունի Սիմէոնին հետեւեցաւ եւ ան ալ ողջունեց Փրկիչը:

⁂

Գիշերուան թանձր մութը պատած էր ամէն կողմ: Տաճարին սրահներն ու դաւիթները լռութեան մէջ կ'անէանային:

Կէս գիշերուան մէջ հանդիւն մը, հոգեւարքի սրտաճմլիկ խռովք մը կը սարսեցնէր այդ լռութիւնը:

Ծերունի Սիմէոնին մնարքն էր, որ կը մարէր Անշէջացած էր Եսայիին թարգմանիչը իր բաղձանքներուն լրութեանը մէջ:

ԲԱԲԳԷՆ ՎԱՐԴԱՊԵՏ

(*) Կը զրուցուի թէ այդ 72 թարգմանիչները կատարեալ ճշդութեամբ թարգմանած ըլլան Աստուածաշունչը, այսինքն՝ առանց նոյն իսկ կէտադրութեան ո՛ եւ է սխալի: Ասոնք զոյգ զոյգ իրենց խուցերուն մէջ մէկ միեւնոյն կտորը կը թարգմանէին առանց զիրար տեսնելու եւ ետքը թարգմանութիւնները կը դէմընդդիմէին իրարու հետ եւ հրաշալի կերպով նոյնը կը գտնէին: Այս է ըստ աւանդութեան Եօթանասնից թարգմանութեան ձեւը:

(*) Տեառնընդառաջի հնագոյն եւ բոլորովին սխալ ստուգաբանութիւնն է այդ: Տէրընտասն է որ քրիստոնէացած է Տեառնընդառաջ ձեւին մէջ:

ՃԱՄԲՈՒ ՆՕԹԵՐ

ԱՄԱՍԻԱՅԷ-ԵՒԴՈԿԻԱ

(Շար. Դ.ր թիւէն եւ վերջ)

Առտուն չլուացած՝ ճամբայ կ'ելլենք. գիշերը տեղացած անձրեւէն քիչ մը թրջած է գետինը, փոշին անհետացած: Թարմանուշ զովութիւն մը կը տիրէ օդին մէջ. թեթեւ մրափ մը կ'առնեմ. ժամուկէս յետոյ Իրիսի կը հանդիպինք նորէն. ժամ մըն ալ եւերքն ի վեր քերելէ ետք՝ կը նշմարեմ Թուրխալի բերդին աւերակները, ու հազիւ հին բերդի մը մնացորդը բլրակի մը վրայ, որուն դիմացը, ուրիշ բլրակի մը վրայ կը նշմարուին պահակի մը աւերակները: Կանեփի արտերով կը շրջապատուի հոս խճուղին, ամբողջ դաշտը ջուրի մէջ կը լողայ կարծես: Սեխի արտերը կը կէտկիտեն կանեփի զմրուխտը՝ մէթրերով բարձրացած:

«Թուրխալը, հէփ պիր հալը» ժողովրդական առածին մարմնացումը կը տեսնեմ հոս առաջին անգամ, — մանաւանդ իսահան սեւրին վրայ, — [illegible] բացառութեան: Ամէնքը մէկ տարազ. ճերմակ երկայն խալաւ մը գլուխնին, սեւ կամ մութ կապոյտ վարտիք մը հագած, առհասարակ բոպիկ, կամ շատ շատ՝ աղտոտ հողաթափ մը ոտքերնին, դաշտն են ելած գործելու: Աւանը կը մտնենք. բառին բո՛ւն նշանակութեամբ տգեղ տեղ մը, աղտոտ ու գարշահոտ, տգեղութեան տիպար պիտի ըսէի, եթէ այդ գեղեցիկ–տիպար բառը ներէր ինծի: Հողաշէն, անշնորհք, անճաշակ տուներ, ցեխոտ, նեղ փողոցներ ցած, խըպլիկ խանութներ՝ հազիւ քանի մը սանտիկ, մգլոտած ծխոտած սրճարաններ, սոսկալիօրէն տգեղ խոժոռ դէմքեր՝ որոնք ազնիւ բարքերու դրոշմ ունենալ չեն թուիր բնաւ:

Ծարաւած ենք. ջո՛ւր, մաքուր ջո՛ւր կաթիլ մը անգամ չկայ. քսան փարայի 3 օխա վարունգ կ'առնեմ (վարունգը հատով չեն ծախեր եղեր հոս, այլ օխայով): Աղէկ կամ գէշ սովորութիւն մը, սակարկութիւն չըլլար եղեր հոս. խանութպանը ի՛նչ գին որ ուզէ, այն գնով առնելու է եղեր, եթէ ոչ... ծեծ կ'ուտես հո՛ս..! Գէշ չէ՛, առ քեզի մարդ խաբելու հնչտ կերպերէն մէկն ալ, — եւրոպական դրութեան պէս, — սա տարբերութեամբ միայն որ՝ մէկը՝ քաղաքավար ու փաղաքուշ կերպով կը հրապուրէ ու կը խաբէ քեզ, մինչդեռ միւսը իր խոժոռ նայուածքով կամ սոսկալի ապտակով: Սկզբունքի տեսակէտով նոյն, սակայն, երկուքն ալ խաբող:

Ցակոբ աղբօր մուխը հասած է, մէկ գլանիկի հազիւ կը բաւէ. չուկան տակնուվրայ կ'ընէ, ղ՚ուր, բաքէթ չի գտնուիր. բիրեւեթի մարդ, կը բարկանայ, կը կանչուըռտէ, կը հայհոյէ անօգուտ, մինչեւ Եւդոկիա չպիտի կրնայ սատանային բուրվառը ծխել. Թուրխալխիներ, ամենքն ալ գաչագ կը խմեն եւ ղեր: Ա՛լ համբերութիւնը կը հատնի մեր պարոն Ցակոբին. քանի մը յիշոցքներ ալ կարկուտի պէս տեղացնելով՝ կը մոռնայ ձիերը. կ'անցնինք:

Քիչ յետոյ կը մօտենանք Ճէլլաթի, չերքէզ գիւղ մը բլրի մը զառիթափին վրայ: Կառապանը հոս ջուր կու տայ ձիերուն, որովհետեւ անկէ անդին, մինչեւ Եւդոկիոյ մօտերը՝ բնաւ ջուր չի գտնուիր:

Կէս օրուան ճաշը Գարաձըգ կ'ընենք, Թուրխալի եւ Թոգատի ճիշդ մէջտեղը, չերքէզ գիւղ մը: Պզտիկ սենեակ մը կը բանան մեզի, բաւական կոկիկ ու մաքուր: Մածուն կ'ուզենք. մաքուր ու կլայեկուած թասով մը կը բերէ մեզի չերքէզ հիւրընկալը: Մեկնելու ատեն 2 ղրշ. կը դնեմ ափը. հազար շնորհակալութիւն կը յայտնէ:

Ի՛նչ հակապատկեր Թուրխալի իշխաններուն: Հեռո՛ւն, դաշտին մէջ, մէս մինակ, բլրակ մը կը ցցուի. «ի՛նչ է ան», կը հարցնեմ կառապանին. «Տէօքմէ թէփէ» կը պատասխանէ: Կը մօտենանք: Վար կ'իջնեմ կառքէն. իրաւ, փոքրիկ բլուր մը, հողակոյտ մը աւելի ճիշդը, որ բնականէ աւելի արուեստական ըլլալ կը թուի: Կը դառնամ չուրջը. հարաւային կողմը, ստորոտին մօտ, երկու մարմար քարեր կան, — մէկը 2-3 կանգուն չափ երկայն-վեցանկիւն սիւնի խոյակ մը ըլլալ կը թուի, միւսը՝ քառանկիւն, տափակ քար մը, աւելի կարճ, վրան սափորի մը քանդակը կայ, ճիշդ Հռոմայեցիներուն աճիւնի սափորին նըման: Կը խորհիմ, անպատճառ աւանդավէպ մը ըլլալու է այս հողակոյտի մասին: Կառք մտած պէս՝ կը հարցնեմ կառապանին թէ որ եւ է պատմութիւն լսա՞ծ է այս բլրակին նկատմամբ: Ու կը պատմէ շատ մը առասպելներ: Ինծի կը թուի թէ այս բլրակը Մեծին Աղեքսանդրի օրէն մնացած է, անպատճառ անոր արշաւանքին ատեն. հո՛ն այն բլրակին տեղը, իր զօրավարներէն մէկը մեռած ու թաղուած է, եւ անոր յիշատակին դիզած են այդ հողակոյտը:

Բարեբաղդաբար, օդը ամպոտ ըլլա[illegible] բնաւ չենք նեղուիր. հռչակաւոր ճանճերն ալ բացակայ են կամ կը խնայեն մեզի:

Դազ-Օվան 8–10 ժամ երկայն եւ 3–4 ժամ լայն դաշտ մըն է. Իրիս ճիշդ մէջտեղէն կը հոսի, բայց օգուտ չունի դաշտին. քանի զի շատ մը մասերը անջրդի մնացած են: Դաշտային հարաւային կողմը, յանկոյս Իրիսի, երկայն լեռնաշղթայի մը ստորոտը կ'երեւին Դազ-Օվայի նշանաւոր այգիները 3–4 ժամ տեղ: Շըրջակայ ամբողջ գաւառը, նոյն իսկ Սեբաստիան կշտացնողը այդ խիստ պտղաբեր այգիներուն հռչակաւոր խաղողն է, որ մինչեւ Սամսոն կը տարուի: Դաշտին հիւսիսային կողմն ալ, աւելի Թոգատի մօտ, կը տեսնուին այգեստաններ, որոնք գրեթէ կը կցուին Թոգատի այգիներուն: Ժամուկէս այգիներուն մէջէն կ'անցնինք. տեղ տեղ գեղեցիկ ամարանոցներ, վիլլաներ պտղատու ծառերով, մանաւանդ տանձենիներով, խունկի պէս դեղին, նուռի պէս կարմիր ընտիր տանձերով: Կը մօտենանք կամուրջին՝ Սելճուգեաններէ կառուցուած հոյակապ ձեւագործ մը, 120 մէթրի չափ երկար, կը տարածուի Իրիսի վրայ:

Եւ ահա, դալարիքի աննկարագրելի ճոխութեան մը մէջէն կը տեսնուի Եւդոկիա, այս չքնաղ քաղաքը. լայն ձորի մը երկու կողերուն վրայ փռուած մեղկօրէն, զարթօնքի հմայքէն դիւթուած գեղուհիի նման:

Ժամ 11ի մօտ է արդէն. Թոգատցիները, խումբ խումբ, ձիերու, աւանակներու վրայ հեծած ու կառքերու մէջ բազմած՝ չուկայէն այգիները կը վերադառնան: Մայիսէ մինչեւ սեպտեմբեր՝ իրենց ամարանոցները կը մնան. ի՛նչ գեղեցիկ սովորոյթ, առողջապահիկ մանաւանդ: Իրիկնամուտէն առաջ կը հիւրընկալուիմ ազնիւ բարեկամի մը տունը, յաջորդ օրը՝ հինգ առաջին պատեհութեամբ՝ բուն քաղաքը տեսնելու բուռն իղձով ու տարապայման հետաքրքրութեամբ:

Մարզուան Ա. Կ. ԿԻՒԼՊԷՆԿԵԱՆ

ԳԱՒԱՌԱՅԻՆ ՔՐՈՆԻԿ

ՄՇՈՅ ԳՈՐԾԵՐ

ՄՈՒՇ, 23 Յունվ.

Ամսոյս 20ին, Ս. Կարապետի վանահայրական փոխանորդ Տ. Վարդան վրդ. Ցակոբեան հոս ժամանեց, վանքին եօթնամեայ հաշուետուութիւնն ընելու համար: Փոխանորդը մէկ քանի օրեր ալ վանքին մէջ զբաղած էր վանքական ընդհ. ժողովին ներկայութեամբ հաշիւները մանրակրկիտ կերպով քննելու եւ վաւերացնել տալու համար: Հաշուական գործառնութիւնը երկու որոշ շրջաններու բաժնուած է. առաջինը 1896էն սկսեալ, չորս տարիներ՝ յորում Վարդան վարդապետ Մշոյ Առաջն. փոխանորդ ալ էր եւ երկրորդը՝ վերջին երեք տարիները, յորում ինքը վանք քաշուած՝ վանահայրական փոխանորդութեամբ զբաղած էր: Վանքական ընդհանուր ժողովը շնորհակալութիւն եւ երախտագիտութիւն յայտնած է այն իմաստուն մատակարարութեան, գիւղատնտեսական զարգացման եւ շինութեանց մասին տարուած փոյթին համար, որով վանքն ազատած է յորձանուտ ու մեծաքանակ պարտքերու ներքեւ ինկնալէ. նաեւ կարող եղած է մասամբ օգտուիլ իր ագարակներու, արտերու, հօտերու արդիւնքներէն, ու կարեւոր չէնքերու մէկ մասը կարկատելով ու վերանորոգելով վիճակումներէ ցարդ վերծ մնացած են: Այս մասին տեղեկագիր մը յղուած է Սրբազան Պատրիարք Հօր. կը լսուանք թէ հաշուեկշիռն ալ ընդհուպ պիտի յղուի, որ այժմ Մուշի Առաջնորդարանի դրասեղանին վրայ է:

Արդարութեան պարտք կը համարիմ, հաշուեկշռին մէկ քանի կարեւոր ու յիշատակելի կէտերը հրատարակութեան յանձնել: Նիւթական անձկութեանց պատճառ[illegible] պաղըններու, նուիրակութեանց հասոյթները ելմտացոյցին մէջ աչքառու տեղ մը չեն գրաւեր, ինչ որ դարերէ ի վեր վանքին եկամուտի աղբիւրներն եղած են; 6-7 տարիէ ի վեր աւագ կարեւորութիւն կ'ընծայուի հողագործութեան եւ անասնաբուծութեան, վանքը կ'ոգեւորի, տարուէ տարի կ'աճի ելմտացոյցը, այնպէս որ 1902ին 90,000 ղրշ.ի հասած է: Մօտաւոր հաշուով՝ 1,100 ոսկիի չափ պարտքեր վըճարուած են, որոնք կը սպառնային իրենց անհրաժեշտօրէն հատուցուելու հանգամանքներովը: Փա՜ռք Աստուծոյ, սեւագլուխ դուարները եւ թէ ոչխարները բաւականաչափ կը նկատուին հիմա, որոնց բաղդատական հաշիւներն ալ կցուած են մայր-հաշիւին եւ աւելի պերճախօս՝ իրենց առաւելութեամբ: Վանքի ժառանգաւորաց վարժարանը դարէ մը աւելի պահած է 12էն առ առաւելն 24 աշակերտներ մէկ կամ երկու ուսուցիչներով, այն եւս վանքի նիւթապէս աւելի փայլուն, աւելի ճոխ եկամուտներուն ժամանակ. մինչ վերջին տարիներս նիւթապէս աւելի աղքատ միջոցներով՝ աւելի սահմանափակ պահած է 40-60 աշակերտներ 3-4 ուսուցիչներով, հիմա ալ ունի 53 ուսանողներ, որոնց 25ը որբուկներ են, հինգ ուսուցիչներով, այս տարի հրաւիրուած նոր անօրէնն ալ հաշուելով: Ասոնցմէ զատ, կատարուած են կարեւոր նորոգութիւններ ալ. եկեղեցիին երրեակ գմբէթներու եռանկիւնաձեւ քիւերն ու շրջապատի սալերը, որոնք գմբէթներու խարիսխներն են, ի հիմանց վերանորոգուած են. նոյնպէս Ս. Կարապետի դըմբէթի վեղարը: Ասոնց վերանորոգութեան համար, արդարեւ երկինք մէկմէկ մասնակի նուէրներ Ն. Սուրբ Օծութենէն եկած են, բայց իրենց անբաւարա-

---

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (33)

ԱՆԱԹՈԼ ՖՐԱՆՍ

ԿԱՐՄԻՐ ՇՈՒՇԱՆ

Ը

Արեգակը կը խոնարհէր հորիզոնին վրայ: Լեռներուն գագաթները մութին մէջ կը կորսուէին հետզհետէ, մինչ ամպերը կը բոցավառէին երկինքին մէջ:

Տիկին Մարթէ փնտռտաց:

Միս Պէլ ցփսիններ բերել տուաւ եւ երկու Ֆրանսուհիներուն ազդարարեց թէ իրիկունները զով եւ վնասակար կ'ըլլային:

Ու Անգլուհին յարեց յանկարծ.

—Սիրելիս, կը ճանչնա՞ք Պ. Ժագ Տէչարթրը: Ի՞հ աւրեմ, ինծի գրած է թէ Ֆիորենցա պիտի գտնուի յառաջիկայ շաբթու: Գոհ եմ որ Պ. Ժագ Տէչարթր ձեզի հետ մեր քաղաքին մէջ գտնուի: Եկեղեցիներու եւ թանգարաններուն մէջ մեզի պիտի ընկերանայ, ու լաւ առաջնորդ մը պիտի ըլլայ: Անիկա կ'ըմբռնէ գեղեցիկ բաները, որովհետեւ կը սիրէ զանոնք: Բանդակագործի հիանալի տաղանդ մը ունի անիկա: Իր քանդակած դէմքերը ու մետալեոնները Անգլիոյ մէջ աւելի հիացման առարկայ կ'ըլլան քան թէ Ֆրանսայի մէջ: Ո՜հ, սիրելիս, շատ գոհ եմ որ Պ. Ժագ Տէչարթրը հոս գտնուած ատենդ Ֆիորենցա կու գայ:

Թ

Յաջորդ օրը, երբ Սէնթ-Մարի-Նուվէլէն դուրս կ'ելլէին երեք կիները ու կ'անցնէին այն հրապարակէն, ուր կային երկու սահմանիչներ՝ հին սիրքերու նմանութեամբ, տիկին Մարթէ ըսաւ տիկին Մարթէնի.

—Կարծեմ թէ սա եկողը Շուլէթն է:

Կօշկակարի մը կրպակը նստած, ծխափողը ձեռքին մէջ, Շուլէթ դաշնակաւոր չարժուձեւեր կ'ընէր ու ստամնաւոր արտասանել կը թուէր: Ֆիօրենցացի հնակարկատը գործածելով հանդերձ իր հեբիւնը, բարի ժպիտով մը մտիկ կ'ընէր: Ծաղատ գլխով փոքրակազմ մարդ մըն էր. Ֆլաման նկարչութեան ընտանի եղած տիպարներէն մէկը կը ներկայացնէր: Սեղանին վրայ, փայտէ կաղապարներուն, գամերուն, կաչիի կտորներուն եւ ձիւթի գունտերուն միջեւ, չահագործ տունկ մը կը տարածէր իր կանաչ եւ բոլորշի գլուխը: Ձնճղուկ մը, որուն մէկ թաթը չկար եւ որուն տեղ դրած էին լուցկիի մը ծայրը, զուարթօրէն կ'ոստոստէր ծերունիին ուսին եւ գլխուն վրայ:

Տիկին Մարթէն, այս տեսարանէն զըւարճացած, սեմին վրայէն կանչեց Շուլէթը, որ շատ մեղմօրէն կ'արտասանէր եղանակաւոր խօսքեր. Թէրէզ անոր հարցուց թէ ինչո՛ւ համար չէր գացած այցելել Սպանիացիներու մատուռը:

Բանաստեղծը ոտքի ելաւ եւ պատասխանեց.

—Տիկին, անոտի պատկերներով կը զբաղիք, բայց ես կեանքին ու ճշմարտութեան մէջ կ'ապրիմ:

Շուլէթ սեղմեց հնակարկատին ձեռքը եւ երկու կիներուն հետեւեցաւ:

—Սէնթ-Մարի Նուվէլ գացած պահուս տեսայ այս ծերուկը, որ իր գործին վրայ հակած, կաղապարը կը սեղմէր իր սրբունքներուն միջեւ, իբր մամլակի մը մէջ, ու կը կարէր կոչտ կօշիկներ: Զգացի թէ պարզուկ ու բարի մարդ մըն էր ան: Ուստի իտալերէն լեզուով ըսի անոր. «Ախպարիկ, կ'ուզե՞ք ինծի հետ գաւաթ մը Ջիանթիի գինի խմել:» Մարդուկը հաւանեցաւ: Գնաց սրուակ մը ու գաւաթներ փնտռեց. իսկ ես խանութը կեցայ:

Շուլէթ ցոյց տուաւ երկու գաւաթ եւ չիչ մը, որոնք վառարանին վրայ դրուած էին:

—Երբ խանութ դարձաւ, միասին խըմեցինք գինին. մթին ու բարի խօսքեր ըրի անոր. այսպէս հմայեցի զայն՝ ձայներու քաղցրութեամբ: Նորէն պիտի երթամ անոր խանութը. պիտի խրատեմ զինքը, որպէս զի չարունակէ կօշիկ չինել եւ առանց տենչանքի ապրիլ: Այնուհետեւ, տխրութիւն չպիտի ունենամ բընաւ: Որովհետեւ տենչանքը եւ անգործութիւնն են որ տխուր կ'ընեն մեզ:

Մարթէն կոմսուհին ժպտեցաւ:

—Պարոն Շուլէթ, բանի մը չեմ տենչար, սակայն զարձնալ զուարթ չեմ: Ն՞ա ալ կօշիկներ չինելու եմ միթէ:

Շուլէթ պատասխանեց ծանրակչիռ չեշտով մը:

—Ատենը չէ տակաւին:

Երբ Օրիսէլլարիի պարտէզները հասան, տիկին Մարթէ նստարանի մը վրայ նստեց ինքզինքը: Սէնթ-Մարի-Նուվէլի մէջ քննած էր Կիրլանտայոյի հանդարտ որմանկարները, երգեցիկ խումբին շուրջը գտնուող նստարանները, Ջիմպուէ կոյսը, Մանտանայի նկարները: Խնամով աչքէ անցուցած էր զանոնք, ի յարգանս իր ամուսնոյն յիշատակին, որ շատ սիրած էր կ'ըսեն, իտալական արուեստը: Տիկին Մարթէ, յոգնած էր, Շուլէթ անոր քով նստեցաւ ու խօսեցաւ:

(Շարունակելի)

րութեան պատճառաւ, վանքը կրկինին չափ պարտքի տակ ինկած է, ի կատար հանելու համար ձեռնարկուած վերանորոգութիւնները. այնպէս որ այդ անհրաժեշտ ու անմիջական կարկտանքներուն պատճառած ծախքերը միշտ կշռած են վանքի ելմտացոյցին վրայ։ Այս երկու երեք տարիներու մէջ մեծաքանակ ղուռած կիր պատրաստուած է, որ անվթար կը պահուի հինգ փոսերու մէջ. գրեթէ 30-40000 լիտրի չափ կիր։ Պատճառը սա է թէ երբ բարերար ձեռք մը օգնութեան հասնի եկեղեցիի մէկ քանի ամենակարեւոր մասերու վերաշինութեան համար, արդէն վանքը նախնական նիւթերու եւ ատաղձներու պատրաստութիւնը կանխաւ տեսած ըլլայ։ Նորոգութիւններ եղած են վերի եւ վարի բուռած փականներու (ագարակներու) մէջ. խաչանց ախոռ, ոչխարներու գոմեր, նոյնը նաեւ վերի կուսաստանի մէջ, ջրաղացներու վերանորոգութիւններ, որոնց քարերը բերուած են վեց ժամ հեռաւորութեամբ Նղերդեան սարաւանդներէն. վարի փականին մէջ վանքէն բերել տրուած քանքանճներու ձեռամբ ստորերկրեայ աղբիւրներ հանել տրուեցան, ու ասոնք ամէնքը մեծամեծ ծախքերու ենթարկած է վանքը։

Հաշուեկշռին ու տեղեկագրին մէջ 350 ոսկիի չափ տարբեր պարտք մըն ալ կը տեսնուի վանքին վրայ. այդ դրամը Տ. Վարդան վարդապետի անձնական պահանջն է, զոր ծախսած է յանուն վանքին, Մուշի առաջնորդական փոխանորդութեան օրէն սկսեալ, երբ միաբանութիւնը, հացասուղ տարուան մէջ սուված եւ վանք ու միաբանութիւնը քշեալ վարդապետի օժանդակութեան եւեթ կառչած էին։ Բնկրութեամբ սրտի կը լսենք որ մուրհակներով եւ արձանագրութեամբ վաւերացած այդ 350 ոսկիի չափ պահանջը, Տ. Վարդան վարդապետը նուիրած է վանքին. գումար մը որ արդարեւ պատկառելի ու մեծարժէք կը համարուի յօժարակամ հաճութեամբ եւ սիրով նուիրուած ըլլալուն համար, մինչ անդին կը լսուի որ իր անձնական զգեստներն անգամ պարտքով կը հայթայթէ եղեր։

Հաշուեկշռին մէջ նշանակուած են նաեւ վանքին ընթացիկ պարտքերը. եթէ ուշի ուշով նկատողութեան առնուի հաշուեցոյցը, ակնյայտ պիտի տեսնուի որ այդ պարտքերը նոր ի նորոյ գոյացած են, վերաշինութեանց պատճառներով։

Սրբազան Պատրիարք Հօր ղրկուած տեղեկագիրը կը պարունակէ այս ամէնը, աւելի մանրամասնօրէն, եւ կը վերջանայ միաբանութեան աղերսարկու թախանձանքներով, որպէս զի Ն. Սրբազնութիւնը եւ Կեդրոնական Վարչութիւնը խորին ուշադրութեան եւ հոգածութեան առարկայ ընեն այդ դարեւոր մենաստանի խարխուլ մասերու վերանորոգութեանց խնդիրը, Ս. Գէորգի տաճարի վերէն վար կարեւոր փեռեկումը, քայքայեալ վիճակը, Ս. Ստեփաննոսի վկայարանին գմբէթի վեղարին փոխուիլը, նոյնը նաեւ զանգակատան կաթողիկէի համար, ուխտաւորներու յատկացած եկեղեցիին հանդիպակաց արեւմտեան բոլոր կամարակապ սենեակներուն հիմնայն վերաշինութիւնները եւ բարեկիշատակ Մամբրէ Սրբազանի օրով կառուցուած հոյակապ վարժարանին շինութիւնը, որոնց համար եթէ չհասնին անմիջական օգնութիւններ՝ (այսօրուան 1-2 հազար ոսկիով կատարելի գործը) տակաւ առ տակաւ քանդուելով մօտաւոր ժամանակի մը մէջ կամ աւերակներու կոյտ մը պիտի ըլլան եւ կամ քանի մը տասնեակ հազար ոսկիներու դուռը պիտի բանան։

Ներկայացուած այս հաշիւներն ու գործառնութիւնները արդարեւ պատիւ կը բերեն Ս. Կարապետի միաբանին ու փոխանորդ-վանահօր՝ Տ. Վարդան վարդապետ Յակոբեանին, որ նախանձայոյզ աւանդապահն իր տոհմային ու կրօնական նուիրականութեանց ու մասունքներուն, ամրասիր եկեղեցական մըն է։ Այսպէս յաջողած է Սիլեանի դաւանափոխութեանց հոսանքին առաջքն առնուլ, 5000 տնուոր հանոյքներ արգիլելով կաթողիկութեան դիմելէ, որուն մանրամասնութիւնները ծանօթ են Կ. Պոլսոյ ժամանակակից Պատրիարք Ամեն. Տ. Յարութիւն Սրբազանին, որմէ օրհնութեան եւ գոհունակութեան բազմաթիւ պաշտօնական գրութիւններ կան։ Տ. Վարդան վարդապետ 20 տարիներէ ի վեր է որ կը պահէ Նինճի առաջնորդութեան փոխանորդի պաշտօնը, ուր շարունակ մնացեր է 12 տարիներ։ Ոչ նուազ օգտակար ծառայութիւններ ալ մատուցած է Մուշի Առաջնորդական Վիճակին՝ 1895էն ի վեր, չորս տարիներ իբրեւ փոխանորդ, Մուշի մէջ մնալով, իսկ այս վերջին երեք տարիներու մէջ ալ իբրեւ վանահայրական փոխանորդ Ս. Կարապետի՝ ակներեւ են արդէն իր անուրանալի աշխատութիւնները։ Ահա՛ այսպէս Վարդան վարդապետի կեանքը բեղուն շրջան մը կը բոլորէ իր հօտին յաւէտ նուիրուած. ասոր կուգայ միանալ նիւթական նուիրում մը, 350 ոսկի Ս. Կարապետի վանքին համար։

ՆԱՐԳԻՏ

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷ

ԱԶԴ.—Ղալաթիոյ մէջ, երկու ընդարձակ վաճառատուներ, հաստատուած այն շէնքին տակ, որ ասկէ առաջ իբր դրասենեակ կը ծառայէր Հնր. Պարտքի վարչութեան ձկնարանի եւ դրոշմաթուղթի գործողութեանց, վարձու կը տրուին։ Դիմել Շիրքէթի Խայրիէի գրասենեակը։

3—3

Արտաքին Լուրեր

ԻՏԱԼԻԱ

Դատական բարենորոգմանց ծրագիր.— Նախարարապետը.— Պապին տարեդարձը.— Լանժէնիէօ կարտինալը.— Հազար հոգինոց սեղան մը.— Ընդունելութիւններ:

Հռոմ, 23 փետր.— Դատական նախարար Պ. Բոքքօ Օրթուի պատրաստած դատական բարենորոգմանց ծրագիրը զոր նախարարապետ Պ. Ծանարտէլլի Երեսփ. ժողովին ներկայացուց, մարտին վիճաբանութեան պիտի ենթարկուի։ Պ. Ծանարտէլլի շատ կը փափաքի յաջողցնել այդ ծրագիրը՝ որ բաւական տարիներէ ի վեր պատրաստուած է իրարու յաջորդող զանազան դահլիճներու կողմէ։ Խորհրդարանական շրջանակներու մէջ չի կարծուիր, սակայն, որ այդ ծրագիրը կարելի ըլլայ յաջողցնել՝ նախարարութեան յղացած ձեւին մէջ։ Անհատական ու տեղական շատ մը նկատումներ կ'ընդդիմանան մեծ փոփոխութիւններու, եւ մանաւանդ դատարաններու ջնջման կամ տեղափոխութեան։

—Ռէմսի արքեպիսկոպոս Փրանսացի Լանժէնիէօ կարտինալը, իբրեւ ամէնէն վաղեմի կարտինալ, մարտ 3ին հանդիսաւոր պատարագ մատուցանելու հրաւիրուած է Ս. Պօղոս եկեղեցին մէջ, Լէոն ԺԳ. Պապին ընտրութեան 25րդ տարեդարձին առթիւ։

—Երէկ, կիրակի, Վատիկանի վերնատան մեծ սեղանատան մէջ հսկայ հացկերոյթ մը տրուեցաւ, որուն մասնակցեցան Հռոմի աղքատներէն հազար հոգի՝ երկու սեռէ։ Պապական հանդէսներու յանձնաժողովը սարքած էր այդ սեղանը։ Հացկերոյթէն առաջ մէյմէկ ձեռք հագուստ տրուեցաւ իւրաքանչիւր հրաւիրեալի։ Ամէնքն ալ այդ հագուստները հագնելէ ետքը սեղանին մասնակցեցան։

—Հռոմի մէջ հիմա կան Օթէօնէն Փրանսացի հարիւր ուխտաւորներ Բէրրօ կարտինալին հետ։ Ատոնք կ'ուզեն Պապին ներկայանալ, բայց կը վախնան թէ մի՛ գուցէ զայն յոգնեցնեն, վասն զի արդէն բազմաթիւ կարտինալներ եւ եպիսկոպոսներ կ'ընդունի։ Լէոն ԺԳ. երեքշաբթի օրը հանդիսաւոր կերպով պիտի ընդունի Սպանիոյ արտասովոր դեսպանութիւնը։ Օտար տէրութեանց Վատիկանի դեսպանները հինգշաբթի առտու պիտի ներկայանան Պապին։

ՊԱՊԻՆ ԵՐԿԱՐԱԿԵՑՈՒԹԻՒՆԸ

Թուաբանական հաշիւ մը.— Նախորդ Պապեր.— Լէոն ԺԳ.ի քահանայապետութեան տեւողութիւնը:

Բարիզ, 22 փետր.— Լէոն ԺԳ. Պապը իր քահանայապետութեան 25րդ տարին թեւակոխելէ եւ 93 տարեկան ըլլալէն ի վեր կապալագիտական հաշիւ մը կ'ըլլայ Լէոն ԺԳ.ի վախճանին թուականը գիտնալու համար։ Այդ հաշիւը ճիշդ ելած է դարուն բոլոր Պապերուն համար։ Նոյն հաշիւը սապէս կ'ընեն.— Պապերու անուններէն ետքը եկած թուանշանները, Պիոս Է., Պիոս Թ. եւ այլն, կը գումարեն եւ վրան կ'աւելցնեն զուգադիր մը։ Լէոն ԺԳ.ի համար կապալագէտները ըսած էին թէ 1891ին պիտի մեռնի, բայց այդ պայմանաժամը շատոնց անցաւ. ասոր վրայ երկրորդ հաշիւ մը ելաւ սապէս.— Լէոն ԺԳ.ի, Պիոս Թ.ի, Կրէկուար ԺԶ.ի Պիոս Ը.ի, Լէոն ԺԲ.ի, Պիոս Է.ի ու Զ.ի անուններուն քովը գտնուած թուանշանները գումարելով եւ անոր վրայ աւելցնելով 10 թիւը, զուգադիր մը՝ որ բոլոր Պապերուն վրայ կ'աւելցուի. նաեւ դարձեալ 10 թիւը տարի փոփոխման համար. այդ գործողութեան ամբողջ գումարը կ'ըլլայ 91։ Հիմա նոյն գումարին վրայ կ'աւելցուի Պիոս Զ.ի նախորդին՝ Բլէման ԺԴ.ի թիւերը, ուրկէ կը գոյանայ 105։ Ուրեմն, 1905 տարին տաղնապալի պիտի ըլլայ Լէոն ԺԳ.ի համար։ Տօքդ. Մաժժանի սակայն, կ'ըսէ թէ Լէոն ԺԳ. հարիւրը պիտի անցնէ։ Այդ պարագային հարկ պիտի ըլլայ Բլէման ԺԴ.ի նախորդին Բլէման ԺԳ.ի անուան քովի թուանշաններն ալ աւելցնել, որով Լէոն ԺԳ.ի վախճանը 1918ին տեղի պիտի ունենայ եւ հարիւր ութ տարեկան ապրած պիտի ըլլայ։ Երէկ, Պապը, Տօքդ. Լաբբոնիի բացարձակ յանձնարարութեան վրայ, կատարեալ հանգիստ վայելեց եւ ոչ զոք ընդունեց, մինչեւ առողջական վիճակը կատարելապէս գոհացուցիչ էր։

ՎԻԼՀԷԼՄ Բ.Ի «ՀԱՒԱՏԱՄՔ»Ը

Կայսեր նամակը.— Լրագիրները.— Ընդհանուր գոհունակութիւն:

Պէռլին, 22 փետր.— (Թայմզի հեռագիր).— Յայտնութեան վարդապետութեան մասին Վիլհէլմ կայսեր յայտարարութիւնները մեծ տպաւորութիւն մը գործեցին հանրութեան վրայ, առանց անակնկալ մը ըլլալու։ Կայսրը Բրուսիոյ բողոքական եկեղեցիին պետն է, եւ բաւական ատենէ ի վեր ծանօթ է ամենուն թէ Վիլհէլմ Բ. կը հետաքրքրուի վարդապետական վիճաբանութիւններու։ Գերմանիոյ մէջ լրագիրներու մեծ մասը, եկեղեցւոյն բոլոր մեծ տօներուն առթիւ, կրօնական կամ փիլիսոփայական «թէզ»եր կը հրատարակեն։ Հետեւաբար զարմանալու բան մը չկայ, երբ բոլոր լրագիրները ընդարձակօրէն կը խօսին Վիլհէլմ Բ.ի այդ յայտարարութեան վրայ։ Կարգ մը միջավայրերու մէջ կ'ըսուի թէ կայսր նպատակ էր բուժել միտքերը անոնց՝ որոնց զգացումները կրնային վիրաւորուած ըլլալ եւ կամ սկզբունքները խախտիլ՝ Տէլից բրօֆէսօրին հրապարակախօսութիւններուն հետեւանքով, եւ մանաւանդ այն ուշադրութեան՝ զոր արքունիքը ընծայեց այդ գիտունին։ Գերման ուղղափառ բողոքականներուն միջեւ կ'երեւայ թէ երկիւղ մը առաջ եկած էր որ մի՛ գուցէ Եկեղեցին ու Պետութիւնը միաւուին, եթէ հարկ ըլլայ հաւատալ թէ Եկեղեցիին պետը նպաստաւոր է ոչ-ուղղափառութեան։ Պէտք չէ մոռնալ թէ Գերմանիոյ մէջ ընկերվարական կուսակցութիւնը հակառակ է քրիստոնէական հաւատքին եւ ազատական կուսակցութիւնն ալ գրեթէ առանց բացառութեան ազատախոհ է։ Պահպանողական լրագիրները ընդհանուր կերպով գոհունակութիւն կը յայտնեն կայսեր կողմէ յայտնուած գաղափարներուն համար։ Այնպէս կը նկատեն թէ կայսրը կ'ընդունի գերման բողոքականներուն դաւանած էական սկզբունքները։ Ազատական կուսակցութեան լրագիրներն ալ գոհ են, քանի որ կայսրը որոշած է ոյժ տալ փիլիսոփայական տեսութեանց ազատութեան, բաղձալով հանդերձ ուղղափառ ուսուցման պահպանութիւնը ժողովուրդին համար։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Ֆրանսական լեզուին տարածման համար մասնախումբ մը.— Գերման բանակին յաւելումը եւ պատերազմական նախարարին յայտարարութիւնը:

Պէռլին, 22 փետր.— Ֆրանքֆորթի Ֆրանսական հիւպատոսը եւ նոյն քաղաքին մէջ բնակող մէկ քանի Ֆրանսացիներ, քանի մը գերման անձնաւորութեանց գործակցութեամբ, նոր մասնախումբ մը հիմնելու որոշում տուեր են, որ Ալիանս Ֆրանսէզի հետ յարաբերութեան պիտի մտնէ, Ֆրանսական լեզուն եւ գրականութիւնը տարածելու համար։ Նմանօրինակ մասնախումբեր արդէն իսկ կը գտնուին Շթութկարթի, Պերլինի ու Նուրեմպուրկի մէջ։

—Պատերազմական նախարարը կարեւոր յայտարարութիւններ ըրաւ Խորհրդարանի ելմտացոյցի յանձնաժողովին առջեւ։ Հաւաստելով հանդերձ թէ տակաւին ինք ալ չի գիտեր 1904 տարուան համար խնդրելիք վարկերուն որոշ գումարը, ըսաւ թէ հետեւակազօրքերուն թիւը յաւելում չպիտի կրէ, միայն երկու վաշտ ունեցողները երեքի պիտի բարձրանան։ Ասիկա կը նշանակէ թէ 1904 տարւոյն մէջ 41 վաշտ հետեւակազօրք պիտի կազմուին։ Դաշտային թնդանօթաձիգներու թիւը փոփոխութիւն չպիտի կրէ։ Ի փոխարէն, հեծելազօրքի գունդեր պիտի կազմուին։ «Սակայն հանդերձ, այս յաւելումներուն գումարը նուազ պիտի ըլլայ լրագիրներու կողմէ ծանուցուածներուն, կ'ըսէ։» Արդարեւ, քանի մը լրագիրներ ըսած էին թէ 27 գունդեր պիտի կազմուին։

ԲԱՆԱՄԱ

Ջրանցքին դաշնագրին վաւերացման շուրջը.— Նոր Նահանգներու ստացման խնդիրը.

Ուաշինկթըն, 22 փետր.— Այն խրախուսութիւնը՝ որ յուսալի էր թէ կատարուէր Ծերակոյտին մէջ, Բանամայի Ջրանցքին ծրագրին քուէարկութիւնը կարելի ընելու համար, տակաւին ի գլուխ չէ ելած։ Հանրապետական կուսակցականները չեն ուզեր քուէարկել այնպիսի օրինագիծ մը, ուր Մ. Նահանգաց հող նկատուած են Օքլահամայի, Արիզոնայի եւ Նոր Մեքսիկայի երկիրները։ Թէեւ ծերակուտական մեծամասնութիւնը համամիտ է, բացի Արիզոնայէն, սակայն հանրապետականները կը հակառակին, որովհետեւ մեծամասնութիւնը իրենց կողմն է։ Ծերակուտական Քուէյ եւ Նոր Նահանգներու ստացման համակիր եղող կուսակցութիւնն ալ արգելք կ'ըլլան Բանամայի Ջրանցքի դաշնագրին ընդունելութեան, ծերակուտական Մորկանի խաղերը ընելով։ Հետեւաբար, եթէ երբեք խրախուսութիւն մը չըլլայ երեք Նոր Նահանգներու ստացման օրինագիծին վրայ, արդէ Խորհրդարանը լուծուելով մարտ 4ին, Նորը պիտի հրաւիրուի արտակարգ նիստ գումարել, քուէարկելու համար Ջրանցքին դաշնագիրը։

ՔՈՒՊԱ

Մ. Նահանգաց հետ կնքուած առեւտրական դաշնագիրը.— Ծերակոյտի յանձնաժողովին կարծիքը:

Ուաշինկթըն, 22 փետր.— Ծերակոյտի արտաքին գործոց յանձնաժողովը՝ իր տուած տեղեկագրին մէջ կ'եզրակացնէ առանց բարեփոխման ընդունիլ Մ. Նահանգաց եւ Քուպայի միջեւ կնքուած առեւտրական փոխադարձութեան դաշնագիրը։ Յանձնաժողովը կը յայտարարէ թէ չի հաւատար որ այդ դաշնագիրը իսկոյն Մ. Նահանգաց ապահովէ գերակշռութիւն մը՝ Քուպայի վաճառականութեան մէջ. յանձնաժողովը կը կարծէ թէ այն մեծ դիւրութիւնները ու վարկը՝ զորս կը վայելեն եւրոպացի վաճառականները, միջոց կ'ընծայեն անոնց՝ գործեր ընելու Քուպայի հետ։ Յանձնաժողովին կարծիքով, 20%ի զեղչը Քուպայի շաքարներու մաքսատուրքին վրայ, բացարձակապէս անհրաժեշտ միջոց մըն է, նկատելով որ այդ զեղչին շնորհիւ, շաքարի ճարտարարուեստը չպիտի կործանի, հակառակ եւրոպական շաքարներուն մրցումին, որոնք ճակնդեղէ պատրաստուած են։

ԱՒՍՏՐԻԱ–ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ

Բրակայի Խնայողութեան Սնտուկը.— Ժողովուրդը ետ կ'առնէ դրամները.— Կուսակալին յայտարարութիւնը:

Բրակա, 22 փետր.— Երկու օրէ ի վեր, ահագին ամբոխ մը խռնուած է Պոհեմիոյ Խնայողական Սնտուկին կիշէներուն առջեւ, իրենց դրամները ետ առնելու համար։ Այս ընդհանուր խրարանցումը առաջ եկած է այն նամակներէն ու հեռագիրներէն՝ զորս անծանօթ անձեր հարիւրաւորներով ուղղած են Խնայողութեան Սնտուկին մէջ դրամ ունեցողներուն, կասկածի տակ ձգելով նոյն Սնտուկին վճարելու կարողութիւնը։ Գերմանները կը պնդեն թէ այդ հնարքը Չեխերուն գործն է, որոնք կ'ուզեն անհետացած տեսնել այդ դրամական հաստատութիւնը, որ միակն է Բրակայի մէջ՝ Գերմաններու ձեռքը գտնուող։ Պէտք է աւելցնել թէ հանրութեան վստահութիւնը մեծապէս ցնցուած է իւրացուած այն ահագին գումարներէն՝ որոնք վերջերս երեւան հանուեցան Սէն-Վէնսէսլասի Սնտուկին մէջ։ Մնաց որ Պոհեմիոյ Խնայողութեան Սնտուկը դիմացկուն հաստատութիւն մըն է եւ պիտի կրնայ բոլոր վճարումները ընել, մանաւանդ որ միւս դրամատուները իսկոյն պատրաստ են իրենց աջակցութիւնը նուիրել։ Մինչեւ հիմա 4000 հոգի ներկայացած են, իրենց աւանդ ձգած գումարները ետ առնելու համար, որոնց ամբողջութիւնը կը հասնի հինգ միլիոն Ֆր.ի։

—Անցեալ կիրակի օրուան թուականով Բրակայէն կը հեռագրեն թէ Խնայողութեան Սնտուկին շուրջը եղած խրարանցումը կը շարունակէ։ Հոծ ամբոխ մը, առտուընէ սկսեալ, լեցուած է հաստատութեան սրահներուն մէջ։ Քանի մը կիներ նուաղեր են։ Դուռը գոցուեր է ու ներկայացողները փոքր խումբերով ներս մտցուեր են։ Վճարումները կատարուեր են անընդհատ։ Առտուան ժամը տասնըմէկին, հաստատութեան առջեւ ահագին ամբոխ մը խռնուած էր։ Ելեկտրական թրամուէյին երթեւեկութիւնը ընդհատուեր է։ Բրակայի կուսակալը, Խնայողութեան Սնտուկին իբր վերատեսուչ՝ յայտարարութիւն մը փակցնել տուեր է պատերուն վրայ, հերքելով շրջած այն զրոյցները թէ Սնտուկը վնասներ կրած ըլլայ եւ ամէն ապահովութիւն տուեր է այդ մասին։ Կէս օրին, ժողովուրդը հանդարտեր է քիչ մը։

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ

Պ. Ռոքֆէլլերի մէկ խոշոր նուէրը.— Վեց միլիոն Ֆրանք բժշկական կաճառի մը համար:

Ուաշինկթըն, 22 փետր.— Մեծանուն միլիառատէր Պ. Ռոքֆէլլեր մէկ միլիոնէն վեց միլիոնի բարձրացուցած է այն նուէրը՝ զոր ասկէ առաջ ըրած էր, Նիւ-Եորքի մէջ բժշկական հետազօտութեանց կաճառ մը հաստատելու համար, մանաւանդ հիւծախտի դարմանման համար։ Այդ կաճառին մէջ պիտի գտնուին հիւանդանոց մը, քիմիական աշխատանոց մը եւ ժողովրդական առողջապահութեան թանգարան մը։ Այդ կաճառը պիտի վարէ Բէնսիլվանիոյ համալսարանէն Պ. Ֆլէքսնէր, որ փորձառական բժշկութեան վրայ խօսող լրագիր մը [illegible] թիւններ պիտի ընէ։ Արդէն իսկ բժիշկներ ղրկուած են Եւրոպա, մասնաւոր հետազօտութիւններ կատարելու համար։

ԻՒՄՊԷՐՆԵՐՈՒ ԳՈՐԾԸ

Թէրէզ եւ Տիւմոր նոտարը.— Դարձեալ լռութիւն.— Թէրէզ Իւմպէր բանտին մէջ:

Բարիզ, 22 փետր.— Հարցաքննիչ դատաւոր Պ. Լէմէ դէմ առ դէմ բերաւ Թէրէզը ու Տիւմորը։ Թէրէզ զայն տեսնելուն պէս սկսաւ լալ եւ ըսաւ.— «Դուք ալ զոհ մըն էք։ Ներջանիկ եմ բանտարկուած ըլլալուս համար, երբ կը մտածեմ թէ իմ պատճառովս բանտարկուեցաք»։ Թէրէզ յետոյ խօսքը Պ. Լէմէի ուղղելով ըսաւ թէ Տիւմոր ամէնէն պարկեշտ մարդն է. յետոյ լռութեամբ ունկնդրեց Տիւմորի յայտարարութեանց ընթերցումին եւ եղած հարցումներուն բնաւ չպատասխանեց։

—Թէրէզ Իւմպէրի խուցը սեւ պատեր ունի, ուրկէ ջուր կը կաթէ խոնաւութենէն. փոքրիկ պատուհաններ կան երկաթէ հաստ վանդակներով, ուրկէ շատ քիչ լոյս կը թափանցէ։ Սալայատակը շատ պաղ է. լռութիւն եւ ձանձրոյթ կը տիրէ։ Թէրէզ ստակ մը չունի. բանտին կերակուրը կ'ուտէ, չի խօսիր, չի պատիր, չի կարդար, չի գրեր։ Վերջապէս բան չըներ։ Անկողնին եզերքը ձեռքերովը ծունկը բռնած պատին կը նայի միշտ։ Բաւական անգամ այդքան չէր խորհած ճակատագրին վրայ։ Թէրէզ մեծ հոգ կը տանի իր երկու ձեռնոցներուն մաքրութեանը. կ'ուզէ որ լաւ հագուած ներկայանայ հարցաքննիչ դատաւորին, բայց եթէ հարցաքննութիւնները ուշանան, ինչ պիտի ըլլան ձեռնոցները։ Եղեռնադատ ատեանին առջեւ երբ տարուի, մաքուր ձեռնոցը ուրկէ պիտի գտնէ։

ՈՒԷՍԹՖԻԼՏԻ ՏՌԱՄԸ

Ամերիկեան բարքեր.— Երկաթուղիի արկած մը.— Ամերիկացի կնոջ մը դիւցազնութիւնը:

Նիւ-Եորք, 22 փետր.— Անցեալ իրիկուն Ուէսթֆիլտի մէջ, գեղատի կին մը պատուհանէն նայած կը սպասէր իր էրկանը վերադարձին, որ իրիկուան ժամ 6½ին կառախումբով պիտի դառնար։ Ժամանակը անցած էր եւ կառախումբը չէր ժամաներ։ Կինը անհամբեր կը սպասէր, աչքերը յառած երկաթէ գիծերուն։ Վերջապէս հասաւ սպասուած կառախումբը, բայց կայարանէն քիչ մը անդին կեցաւ եւ այնպէս մնաց բաւական ատեն։ Կինը նեղացած էր՝ այնչափ շատ սպասելուն համար։ Ահագին ձայն մը ուշարկեց։ Ֆիլատելֆիոյ ճեպընթաց կառախումբը կը սուրար։ Ասիկա բաղկացած է խոշոր վակոններէ որոնց ամէն մէկը փոքր կառախումբերու չափ են։ Ձայնը յայտնի կ'ընէր անոր ծանրութիւնը։ Քանի մը երկվայրկեան ետքը ճեպընթացը պիտի անցնէր արուարձանին կառախումբը։ Յանկարծ կինը սոսկալի աղաղակ մը արձակեց. ահարկու ճռճռատիւն մը լսուեցաւ, եւ երկու կառախումբերը փլատակներու կոյտ մը միայն վերածուած էին։ Ընդհարում մը պատահած էր։ Կինը վազեց մեծ դիւցազնութեամբ իր դրացուհիին յանձնարարեց կոչել ջրհանգիչները եւ բժիշկները, փայտանոցէն կացին մը առաւ, ցանկապատը կոտրեց ու ճամբուն վրայ նետուեցաւ։ Վակոններուն լամպարներէն հրդեհ առաջ եկած էր եւ կառախումբին բեկորները կ'այրէին. անկարելի էր մօտենալ այդ հնոցին. Երիկը փնտռել անհնարին բան էր։ Կինը խելայեղ կը վազվզէր. բայց յուսահատութիւնը յանկարծ գթութեան փոխուեցաւ. գիտէր թէ շատ մը այրիներ գթութեան քոյր եղած էին՝ տառապեալները դարմանելու։ Զգացումի այդ փոփոխութիւնը արկածին չափ յանկարծական եղաւ այդ կնոջ մէջ։ Փլատակներուն տակէն հանուած վիրաւորները ցանկապատին բաց տեղէն իր տունը տարաւ։ Սեղանին ծածկոցը, անկողնին երեսները, սաւանները եւ բոլոր ճերմակեղէնները ու շղարշները պատռելով վիրակապ շինեց։ Իր բոլոր կարասինները արիւնով ու ցեխով ծածկուեցան։ Վիրաւորները սոսկալի ճիչեր կ'արձակէին. ոմանք նոյն իսկ կը խնդրէին սպաննել զիրենք։ Կինը բնաւ ինքզինքը չէր կորսնցներ. բժիշկներուն ուզած վիրակապերը կը հասցնէր. հոգեվարքներուն խմելիք կուտար։ Այդ միջոցին գող մը տեսաւ որ մահամերձի մը վերարկուն յափշտակելու վրայ էր։ Կինը հարցուց նոյն անձին թէ այդ վերարկուն իրն է. Այո՛, պատասխանեց չարագործը լրբութեամբ։ Կինը իսկոյն ռեւոլվէր մը հանեց դարակէ մը եւ կրակ ըրաւ չարագործին վրայ որ վայրկենապէս մեռաւ։ Ոստիկանները հասնելով ձերբակալեցին այդ կինը, որ հիմա բանտարկուած է եւ երդուեալներուն պիտի ներկայանայ։ Պիտի դատապարտուի՞։ Լրագիրները ամէնը կը հռչակեն զայն, ըսելով որ Ամերիկայի կիներուն մէջ առաջին հանդիսացած է։

ՏԻԿԻՆ ՌՈՒԶՎԷԼԹ

Մ. Նահանգաց Նախագահին կինը.— Առողջական վիճակը.— Պաշտօնական չափազանց ընդունելութիւններ:

Բարիզ, 23 փետր.— Ուաշինկթընէն առնուած վերջին լուրերու նայելով, Մ. Նահանգաց Նախագահին կինը՝ Տիկին Ռուզվէլթ բաւական հիւանդ է։ Սպիտակ Տան մէջ կատարուած բազմաթիւ ընդունելութիւնները տարապայման յոգնութիւն պատճառած են անոր։ Այդ ընդունելութիւնները որոնք Պ. Մաք Քինլիի օրով հազուագիւտ էին, սկսան աւելի յաճախ տեղի ունենալ Պ. Ռուզվէլթի օրով։ Ամերիկեան վիճակագրութիւն մը կ'ըսէ թէ վերջին երեք շաբաթներուն մէջ տասնըհինգ երեկոյթներ կամ ընդունելութիւններ կատարուած են։ Մէկ ամսուան մէջ քանիներեք մեծ հացկերոյթներ տրուած են։ Ատոնց արդիւնքը եղած է տարապայման յոգնութիւն մը տիկին Ռուզվէլթի համար։ Բժիշկները բացարձակ հանգիստ պատուիրած են անոր, յանձնարարելով որ ալեւս երեկոյթներու ներկայ չգտնուի։

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.—Բ. Դրան խորհրդականներու սենեակին օգնական անուանուեցաւ Էքրէմ պէյ։

—Մաքսային տեսուչ անուանուեցաւ Ղալաթիոյ մաքսատան Սալոնին տնօրէնի օգնական Մուզաֆֆէր պէյ։

—Միրլիվայութեան աստիճան տրուեցաւ ընդհանուր սպայակոյտի երրորդ ճիւղին տնօրէն գնդապետ Մէհմէտ Ֆուատ պէյի։

ԿԱՅՍ. ՇՆՈՐՀ.—Վեհ. Սուլթանը տեղեկանալով որ Պէրաթի (Եանեա) ժողովուրդը, քանի մը տարիէ ի վեր երկրագործութեան անյաջող կացութեան հետեւանքով թշուառութեան մատնուած է, բարեհաճեցաւ Իր կայս. մասնաւոր Արկղէն դրամական պարգեւ մը շնորհել անոնց։ Այդ գումարը Պէրաթի կառավարիչ Ճէլալ փաշայի նախագահութեամբ կազմուած յանձնաժողովի մը միջոցաւ, բաշխուեցաւ կարօտեալներուն, որոնք բարեմաղթութիւններ ըրին Վեհ. Սուլթանին համար։

ՊԱՊԻՆ ԳՐՈՒԹԸ.—Լէոն ԺԳ. Պապը, կ'ըսէ Իգտամ, շրջաբերական մը ուղղելով Բումէլիի կաթոլիկ կղերականներուն, ծանուցեր է միշտ հաւատարիմ ու հպատակ մնալ օսմ. կայս. կառավարութեան, որուն արդարասէր հովանիին տակ հանգիստ կ'ապրին։

ՍԷԼԱՆԻԿԷՆ, կ'ըսէ Իգտամ, փետր. 6 թուականով հետեւեալը կը գրեն Աթէնքի լրագիրներուն.—«Սէլանիկի քաղաքին եւ Բումէլիի նահանգներուն մէջ բնակող յոյն հաւատարիմ հպատակներուն կողմէ հասարակութիւնները որոշած են շնորհակալութեան ուղերձներ մատուցանել յատս կայս. Դահոյից, երախտագիտութիւն յայտնելու այն անդորրութեան ու երջանկութեան համար որոնց ի վաղուց անտի կ'արժանանան օսմ. կառավարութեան հրապատակաւոր շնորհներուն հովանիին տակ։»

ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆ.— Մեծ-Եպարքոսը, երէկ, այցելութիւններ տուաւ Ռուսիոյ դեսպան Պ. Զինովիէվի եւ Աւստրիոյ–Հունգարիոյ դեսպան Պարոն Ֆոն Քալիչէի։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ Սոֆիայէն մէջ Ներքին գործոց Նախարարը հարցումի մը պատասխանելով յայտարարեց թէ խռովարարական ընկերութեան պետերէն Զանկ բանտարկուած է Տրէնովայի մէջ։ Դատական քննութիւններ կը կատարուին այդ անձին նկատմամբ՝ որ իր գործած չարիքներուն պատիժը պիտի կրէ։

—Սեւրիէր կ'իմանայ թէ Միխայլովսկի առժամաբար ազատ արձակուեր է հինգ հազար Ֆր.ի երաշխաւորութեամբ։

—Պուլկար կառավարութիւնը շրջաբերական մը ուղղելով իր առեւտրական գործակատարներուն, ծանոյց անոնց հակել՝ որպէս զի այն պուլկար երեւելիները՝ որոնց հետ յարաբերութիւններ ունին, ուղիղ ընթացք մը ունենան, նակցելով որ եւ է արարքի։

—Պուլկարիոյ Ներքին գործոց Նախարարութիւնը հրամայեց բոլոր կառավարիչներուն, ցրուել խռովարարներու խումբերը՝ անոնց բնակարաններուն մէջ գտնուած թուղթերը, դրամները եւ գրաւել ու բնակարաններն ալ կնքել։ Պուլկար կառավարութեան պաշտօնեաներ ասկէ վերջը պիտի արգիլեն նոյն անձերուն բոլոր ձեռնարկները։

—Սոֆիայի ոստիկանութիւնը հսկողութեան տակ առած է այն տեղերը, ուր կարգ մը խռովարարներ պահուըտած են։ Սոֆիայի ոստիկանութիւնը մեծ եռանդով կ'աշխատի խռովարարները ձերբակալելու համար։ Ատոնց բնակարաններէն գտնուած թուղթերը կը պահուին, որպէս զի Ֆիլիպէի ոստիկաններուն այդ փութկոտութեան թիւր մեկնութիւն մը չտրուի։

—Թայմզի Սոֆիայի թղթակիցը, կ'ըսէ Իգտամ, հետեւեալը հեռագրած է. «Սթամպուլովի կուսակցութիւնը եւ բոլոր Պուլկարիոյ հանրային կարծիքը գոհունակութիւն կը յայտնեն եւ կը շնորհաւորեն՝ խռովարարները ձերբակալելու ու բանտարկելու մասին ձեռնարկուած ազդու միջոցներուն համար։ Նախարարապետ Պ. Տանէվ ճառ մը արտասանելով ըսաւ.— «Խռովարարները պատժելով եւ ընկճելով նպատակ ունիմ Պուլկարիոյ ժողովուրդին անդորրութիւնը ապահովել եւ մեծ սխալներ գործելէ արգիլել։»

—Սոֆիայէն առնուած վերջին լուրերուն նայելով, պուլկար կառավարութեան կողմէ խռովարարներուն նկատմամբ ձեռնարկուած միջոցները նախապէս իմացուածէն շատ աւելի սաստիկ են։ Կառավարութիւնը կը գրաւէ խռովարարներու կողմէ պանքաներու յանձնուած դրամները։

—Վոլոյէն փետր. 8 թուականով գրեն թէ, կ'ըսէ Իգտամ, Խալճի իրիկուն երկու հոգի, որոնք ինքզինքնին իբր վաճառական կը ներկայացնեն, հսկողութեամբ հոն տարուեր են եւ յետոյ Աթէնք պիտի ղրկուին դարձեալ հսկողութեան տակ։

—Անցեալները Թըրնովայի մէջ բանտարկուած տասը հոգիին վերադարձը արտաքսուելը հաստատուեր են իրենց տարաբերութիւններովը։ Հետեւաբար ուած է սահմանագլուխին վրայ օսմ. կառավարութեան պաշտօնեաներուն յանձնուելով։ Այդ անձերուն վրայէն գտնուեր հարիւր յիսուն ոսկին իրենց վերադարձուած են։

—Պուլկար իշխանապետութիւնը ծանոյց կառավարական բոլոր պաշտօնեաներուն թէ խռովարարներու հետ յարաբերութիւն ունեցող պաշտօնեաները վտարուին։

ՄԱՆԱՍՏԸՐԷՆ կը հեռագրեն անցեալ շաբթու նահանգին մէջ երեւցող չարագործներ ալ ձերբակալուեր ու տական պաշտօնեաներուն յանձնուեր։ Ձերբակալուածներուն դատաստանները հետզհետէ կը կատարուին։

ՍԵՐՖԻՃԷՆ ուղղուած հեռագրին նայելով, տասնըութ չարագործներ ու նոյնաններ ձերբակալուեր են։

ԵԼՄՏԱՑՈՅՑԻ յանձնաժողովը երէկ գումարուեցաւ եպարքոսական պալատին մէջ եւ խորհրդակցութիւններ տարաւ։ Ներկայ էին նաեւ ելմտից նախարարութեան տասնորդներու րէն Մազհար պէյ, նոյն նախարարութեան հանրային պարտքի հաշուակալ պէյ եւ Օսմ. Պանքային ընդհանուր տնօրէն Պ. Կասթոն Օգուանօ։

ՍԵՒ ԼԵՐԱՆ դեսպան Պ. Պաքիչ Թիֆլիս գացած էր իր հիւանդ տղան տեսնելու, երէկ Կ. Պոլիս ժամանեց կան կառախումբով։

—Պ. Պաքիչ, երէկ, Բ. Դուռը երթալով տեսակցեցաւ Մեծ-Եպարքոսին արտաքին գործոց նախարարին ու դոկանին հետ։

Ռէժիի ընդհանուր տնօրէն Պ. պէր, երէկ, տեսակցեցաւ առեւտրական ու հանրօգուտ շինութեանց նախարարին հետ։

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԵՒ ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ միջեւ կնքուելիք առեւտրական պայմանագրութեան բանակցութիւնները առաջ կը ուին։ Թանիտսոսո կ'իմանայ թէ միայն մնացած է բանակցութեան Հելլէն կառավարութեան պատասխանը դեսպանատան առաջին թարգման Նասում այդ մասին խիստ ընդարձակ գիր մը ղրկեր է հելլէն կառավարութեան։ Այդ ծրագրին նպաստաւոր տասխան մը առնուելուն պէս, պայմանագրութիւնը պիտի ստորագրուի։

ՊԱՂՏԱՏԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ.— Կ. սէն փետր. 22 թուականով կը հեռագրեն Նոյէ Ֆրայէ Բրեսէի թէ Տոյչէ Պանքի տնօրէն Պ. Կվինէր Կ. Պոլիս ժամանած է՝ Պաղտատի երկաթուղիին առաջին սին (Գոնեայէն Էրէյլի) շինութեան մանագրութիւնը ստորագրելու։

ՕՍՄ. ՊԱՆՔԱՅԻՆ ընդհանուր տնօրէն Պ. Կասթոն Օպուանօ, երէկ, տեսակցեցաւ Մեծ-Եպարքոսին հետ։

ՌՈՒՄԷԼԻԻ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ.— Մալիւմաթ հետեւեալը կ՚արտատպէ Նոյէ Ֆրայէ Բրեսէէն.—«Բրոֆէսէօր Մէնէանէլի Ռումէլիի նահանգաց վաճառականութեան եւ արհեստագործութեան մասին սա տեղեկագիրը ուղղած է Վիէննայի առեւտրական սենեակին.— Եաննայի ու Շքոտրայի նահանգներուն ամէն կողմը եգիպտացորեն եւ արմտիք կը հասնին։ Ծովեզերեայ տեղերը մանաւանդ ձիթապտուղ շատ կայ։ Մէկ քանի հազար տարիներ առաջ այդ տեղերը բնակող հին ազգերը նաւաշինութեան համար թէեւ անտառները սպառած են, սակայն հիմա նորէն բազմաթիւ անտառներ կան։ Այդ նահանգներուն մէջ տարեկան 20,000 հէքթար հողի վրայ եգիպտացորեն կը մշակուի, 20,000 հէքթար հողի վրայ՝ ցորեն, 6000 հէքթար հողի վրայ՝ գարի եւ 7000 ալ հաճար։ Նոյն նահանգներէն տարեկան 30,000 կենդինար արմտիք կ՚արտածուի միւս նահանգները, Աւստրիա-Հունգարիա, Սեւ Լեռ եւ Իտալիա։ Նոյն երկու նահանգներուն մէջ աշխարհի ամէնէն աղէկ ոչխարները ու այծերը կան. կարգ մը հիւանդութիւններ բաւական կորուստ կը պատճառեն անասուններուն։ Ջաղացքները ջուրով կը բանին։ Բրէվէզայի, Ավլոնայի եւ Շքոտրայի մէջ իւղի գործարաններ կան։ Եաննայի մէջ պանրագործութիւնը յառաջ է։ Եաննայի ու Շքոտրայի մէջ աճառի մէկ-մէկ գործարաններ կան։ Պէրաթի, Իլպէսանի եւ Թիրանի մէջ բամպակեղէններ կը պատրաստուին։ Իրենց վաճառականութեամբը նշանաւոր քաղաքներն են Շքոտրա, Թիրան, Եաննա, Տուրած, Պէրաթ, Ավլոնա, Բրէվէզա եւ Էրկէրի։ Այդ նահանգներուն մէջ ամէնէն աւելի Մանիֆաթուրայի, խահուէի, շաքարի եւ քարիւղի վաճառականութիւն կը կատարուի։

ԻՏԱԼԻՈՅ դեսպանին կինը՝ տի Մալասբինա մարքիզուհին, երէկ, Լա Հէյէն Կ. Պոլիս ժամանեց Արեւելեան ճեպընթացով եւ կայարանին մէջ ընդունուեցաւ դեսպանին եւ դեսպանատան պաշտօնեաներուն ու անոնց կիներուն կողմէ։

ՀԵԼԼԵՆԱԿԱՆ դեսպանատան գործակատար Պ. Բօթէն, առջի օրը, տեսակցեցաւ Յունաց Ս. Պատրիարքին հետ։

ՍԷԼԱՆԻԿԷՆ կը գրեն թէ, կ՚ըսէ Մոնիթէօր, Օսմ. Պանքային տեղւոյն մասնաճիւղը ընդհանուր տնօրէնութենէն հրաման ստացեր է՝ նահանգին արկղին տասներկու հազար ոսկի վճարել՝ զինուորական թոշակներու համար։

ՀՐԴԵՀԻ ԱԶԴԱՐԱՐ.— Առեւտրական եւ հանրօգուտ շինութեանց նախարարութիւնը տասնըհինգ տարուան շահագործման արտօնագիր տուաւ Սէլանիկի մէջ ելեկտրագէտ Պ. Ժօզէֆ Նէհամայի, հրդեհի ազդարար գործիքի մը համար՝ զոր այդ անձը հնարած է։ Այդ գործիքը այնպէս մը շինուած է որ հրդեհի կամ հրդեհի սկզբնաւորութեան առեն զանգակ մը կը սկսի հնչել ելեկտրականութեամբ։ Մէկ կամ մէկէ աւելի տուներ կրնան մէկ գործիք միայն ունենալ։ Այդ գործիքին հետ կարելի է նաեւ ձայնատու զանգակներ հաստատել, առանց վնասելու ազդարարին։

ԱՍՏԻՃԱՆ ԵՒ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ.— Ձեռնհաս պաշտօնարանը, կ՚ըսէ Սէռվէթ, շրջաբերականով մը նորէն յիշեցուց ամէն կողմ թէ քաղաքային աստիճանի բարձրացման կամ պատուանշան ստանալու համար պէտք է երեք տարի ծառայութիւն մատուցած ըլլալ, վերջին բարձրացումէն սկսեալ. նաեւ այն տեսակ ծառայութիւններ մատուցած ըլլալ որոնք արժանի նկատուին աստիճանի բարձրացման կամ պատուանշանի։

ՀԱՅԴԱՐ-ՓԱՇԱՅԻ մէջ կառուցուած բժշկական վարժարանի շէնքը աւարտելու համար, կ՚ըսէ Սէռվէթ, Երկրագործական Պանքային հրաման տրուեցաւ քսան հազար ոսկի հատուցանելու։

ՊՈՒԼԿԱՐԱՑ Ս. Էկզարքը, առջի օրը, ռուսական դեսպանատունը երթալով, տեսակցեցաւ դեսպան Պ. Զինովիէվի հետ։

ԴԱՄԱՍԿՈՍԷՆ առջի օրուան թուականով կը հեռագրեն թէ տասներկու օրէ ի վեր քոլերայէ դէպք ու մահ չէ պատահած։

ԱՆՏԱՌՆԵՐՈՒ եւ հանքերու նախարարութիւնը ծանոյց ամէն կողմ որ անտառներու մէջ ծագած հրդեհները մարելու աշխատողները՝ թէ՛ պաշտօնեայ եւ թէ ժողովուրդ, կայս. շնորհաց պիտի արժանանան։ Հետեւաբար անոնց անունները եւ տարած ջանքերուն աստիճանը պէտք է տեղեկագրել։

ԶՕՐԱՆՈՑ.— Սէլանիկի մէջ գարնան նոր զօրանոց մը պիտի կառուցուի՝ հետեւակներու մէկ զօրագունդ մը պարունակելու չափ։ Հին շէնքը վար առնուած է եւ փլատակները կը ծախուին։

ՊՈԼՍՈՅ կողմի սափրիչներուն արհեստապետ կարգուեցաւ կայս. Պալատան սափրիչներէն Օսման էֆ.։

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ Մայէբէ շոգենաւով Կ. Պոլիս ժամանած ամերիկացի ու գերմանացի զբօսաշրջիկները, երէկ այցելեցին Կ. Պոլսոյ նշանաւոր վայրերը։

—Գերմանական Մարիա Թէրէզա զբօսանաւը, ուր կը գտնուին անգլիացի, ամերիկացի ու գերմանացի զբօսաշրջիկներ, այսօր Կ. Պոլիս կը ժամանէ։

ՏԷՏԷԱՂԱՃԻ ֆրանսական դեր-հիւպատոս կարգուեցաւ Պ. Թակէլարի։

ՀՌՈԴՈՍԻ տանիմարքեան փոխ-հիւպատոս կարգուեցաւ գերմանացի Պ. Անթուան Պարման։

ԳՈՆԵԱՅԻ նահանգին մէջ քանի մը օրէ ի վեր սաստիկ ցուրտ կ՚ընէ. Ջուրերը ու գետինները սառած են։ Իւրկիւպի մէջ կէս կանգուն բարձրութեամբ ձիւն տեղացեր է։

ՍԻՐՔԷՃԻԷՆ անցեալ հինգշաբթի իրիկուն Սէլանիկ ուղեւորող կառախումբը ճամբան մեքենայի խանգարում ունենալով, չորս-հինգ ժամ սպասեր է ուրիշ վայրաշարժի մը ժամանելուն։

ՍՈՖԻԱՅԻ ծխավաճառները հինգշաբթի օրը իրենց խանութները փակեր են, վասն զի գործարանատէրերը բարձրացուցած են ծխախոտին գինը։ Սէռվէթ կ՚ըսէ թէ ծխավաճառներու վճարած բաժանթը թոյլ չի տար որ բարձր գիներով ծխախոտ ծախուեն։

ՀՐԴԵՀ.— Երէկ իրիկուն, Պոլսոյ Սուլթան Պայազիտի կողմը, Մալիէի պաշտօնարանին ետին, Սարդուճ փողոցը, Թնդանօթաձիգ վինուորներու Ֆէրիդ Հիւսէինի փայտէ տանը ծխնելոյզը բռնկեցաւ, բայց անմիջական միջոցներով կարելի եղաւ առաջքը առնուեցաւ։

--Գանտիլլիի մէջ, երէկ, ծխավաճառ Հիւսէինի տանը բռնկեցաւ, սակայն չորս կողմէ հասած օգնութիւններով վտանգին առաջքը առնել։

ՑԱՒԱԼԻ ԱՐԿԱԾ ՄԸ.— Պոլսոյ Սիւլէյմանիէ թաղին մէջ, երէկ, զինուորական հարիւրապետ Րաշիտ էֆ.ի եղբօր աղջիկը Հիւրմիւզ, 12 տարեկան, վառարանին քով նստած ատեն, հագուստներուն վրայ կայծ մը ինկաւ. խեղճ աղջիկը նախապէս չիմացաւ. քիչ վերջը հագուստները յանկարծ բռնկեցան եւ Հիւրմիւզ չկրնալով ազատիլ մեռաւ։

ՌՈՒՄԷԼԻ ՀԻՍԱՐԻ ծովեզերքէն, առջի գիշերը, անծանօթ անձ մը ինքզինքը ծովը նետելով, անյայտ եղաւ։

ՍԱՎԱ ԵՒ ՍՈՖԻ.— Ղալաթիոյ աւստրիական նամակատան բեռնակիրներէն Սավա ինքնիրենը սիրահարուած էր Ղալաթիոյ Շիշման Վիրժինիի երգեցիկ սրճարանին սպասուհիներէն Սոֆիի, որ սակայն Սավայի սիրտը միայն կ՚այրէր, առանց որ եւ է գոհացումի։ Առջի գիշերը սիրահար բեռնակիրը քանի մը ընկերներով նոյն երգեցիկ սրճարանին մէջ ժամանակ անցուցած էր օղիի շիշեր պարպելով, ինչ որ աւելի հրահրեց անոր սրտին այրող սէրը։ Սավա առտուան դէմ դուրս ելաւ եւ Սոֆիի ճամբան սպասեց, երբ սա տունը կը դառնար։ Վրան յարձակեցաւ եւ դաշոյնը մխեց Սոֆիի ձախ սրունքը որ այնքան այրած էր իր սիրտը։ Սավա թէեւ փախաւ, բայց քիչ վերջը ձերբակալուեցաւ։

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

ԱԶԴ.— Օսմ. Կայս. Պանքան մրցում բացած է, մէկ քանի պաշտօններու համար, Կ. Պոլսոյ կամ գաւառական գրասենեակներուն մէջ։ Քննութեան առարկաներն են ֆրանսերէն կամ անգլիերէն առեւտրական ու վարչական թղթակցութիւն.— Թեկնածուները պարտին խօսիլ ու գրել այդ լեզուները, մանաւորապէս թուրքերէնը. — Տարրերք հաշուակալութեան, առեւտրական իրաւագիտութեան եւ աշխարհագրութեան.—Շահու, զեղչի հաշիւներ, փոխանակագրի փոխանակութիւն.—Արպիդրաժ, դրամական գործառնութիւններ արժեթուղթերու գնում եւ վաճառում, եւլն.։ Մրցման մասնակցելու համար, թեկնածուները պարտին իրենց խնդրանքին հետ ներկայացնել իրենց երաշխաւորութեան ու յանձնարարութեան գրերը։ Օսմ. Կայս. Պանքան իրեն կը վերապահէ գնահատել մրցման մէջ ընդունուելու բոլոր պայմանները։ Մրցման մասնակցողներուն տարիքը երեսուն պէտք է ըլլայ։ Մրցումը պիտի կատարուի յառաջիկայ մարտ ամսուն վերջերը։ Մրցման մասնակցելու համարընդունուողները անձնական ազդարարութիւն մը պիտի ստանան, որուն մէջ նշանակուած պիտի ըլլայ մրցումի քննութեան թուականը։ Թեկնածուները կը հրաւիրուին անձամբ ներկայանալ Օսմ. Կայս. Պանքային իրաւագիտական ճիւղին, արձանագրութեան համար, որ պիտի շարունակուի մինչեւ 15 մարտ 1903 (Ն. Տ.)։ Այնուհետեւ եղած խնդրանքները անլսելի պիտի մնան։

Կ. Պոլիս, 25 փետր. 1903 1—3

ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ԱԶԴ. — Երկրագործական Նախարարութեան եւ Հանր. Պարտքի վարչութեան պաշտօնեաներէն կազմուած քննիչ մարմինոյն առջեւ մրցումի քննութիւն անցընող յատագայ տասերկու ընտրելիները յառաջիկայ մարտէն սկսեալ չերամաբուծական հսկող նշանակուած են.—

Այս անձերն են. 1. Մէհմէտ Ալի էֆ.՝ Պոլսեցի, 2. Հրանտ էֆ. Թէրզեան՝ Պոլսեցի, 3. Յակոբ էֆ. Սինանեան՝ Պարտիզակցի, 4. Մէհմէտ Սապիթ էֆ.՝ Պրուսացի, 5. Ֆոթիոս Սթէլիանիտիս էֆ.՝ Պրուսացի, 6. Մէհմէտ Ասըմ էֆ.՝ Պոլսեցի, 7. Լէոն էֆ. Ջաքարեան՝ Իզմիրցի, 8. Նիսիմ Ռուսօ էֆ.՝ Հաղղասցի, 9. Ալֆոնս Թիլքեան էֆ.՝ Պրուսացի 10. Ալի Րիզա էֆ.՝ Պոլսեցի, 11. Յովհաննէս Չէլեպեան էֆ.՝ Պրուսացի, 12. Մէհմէտ Շիրին էֆ.։

8/21 Յունվ. 1903 7—8

ՏԵՂԱՓՈԽՈՒԹԻՒՆ

ԻՒՆԻՕՆ Ապահովագրական Ընկերութեան Տնօրէնութիւնը յառաջիկայ 1/14 մարտէն սկսեալ իր գրասենեակները պիտի փոխադրէ, Պոլիս, Սուլթան Համամ, Նորաշէն Քաթըրճի օղլու բասաժը։ 2—20

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Պարզ արհեստաւոր մը, որ ինքնօգնութեամբ ու յարատեւ աշխատութեամբ նիւթական բարեկեցիկ դիրքի մը հասած է, 3000 ոսկիի կտակ մը պատրաստած է՝ ապահովութեան ամէն պայմաններով։ Այս բարեսէր անձն է Զաքար էֆ. Գրիգորեան, երբեմն ձուլիչ, ամուսնացած եւ անզաւակ։ Այժմ գրեթէ գործէ քաշուած է եւ ատեն ատեն կ՚այցելէ Ղալաթիոյ մէջ ունեցած իր գործարանը՝ որուն հսկողութիւնը միայն կը կատարէ։ Նարլը-Գաբու կը բնակի եւ տեղւոյն Թաղ. Խորհուրդին ատենապետն է։ Աւասիկ կտակին մանրամասնութիւնները.—

Զաքար էֆ. ազգին կը թողու 4 քարուկիր տուն՝ Նարլը-Գաբու, Իմրահօր թաղը, մէկ փայտաշէն տուն եւ մէկ արսա, որոնց տարեկան հասոյթը 16 մասի բաժնուելով՝ պիտի յատկացուի հետեւեալներուն.

6	բաժին	Ս. Փրկիչ Հիւանդանոցին	
2	»	Երուսաղէմի	
1	»	Գալֆայեան Որբանոցին	
1	»	Սամաթիոյ աղքատներուն	
1	»	Գալաթի	»
1	»	Էյուպի	»
1	»	Գասըմ-Փաշայի	»

իսկ 3 բաժին պիտի յատկացուի հոգեհանգստեան պատարագին, զոր կտակարարը կը փափաքի որ իր մահէն ետքը կատարուի ամէն տարի, Գիւտ Խաչի տօնին օրը, Հիւանդանոցի մատրան մէջ։ Պատարագիչը պիտի ըլլայ օրուան Պատրիարքը, որ եթէ արգելիչ պատճառ մը ունենայ՝ փոխանորդաբար պիտի պատարագէ եպիսկոպոս մը։

Զաքար էֆ. ապահոված է նաեւ իր կնոջ ապրուստը, ապագային համար։

Սոյն կտակագիրը, որ վաւերացուեցաւ երէկ Նարլը-Գաբուի եկեղեցւոյ Թաղ. խորհրդարանին մէջ, երեք օրինակ է. մէկը Պատրիարքարան պիտի մնայ, մէկը Հիւանդանոցի դրասենեակը եւ մէկը՝ կտակարարին քով։ Կտակարարն է Հիւանդանոցի Հոգաբարձութիւնը որ, ամէն տարի, կտակին տրամադրութեան համեմատ պիտի կատարէ որոշեալ գումարներուն բաշխումը։

—Երէկ, Էյուպի Ս. Եղիա եկեղեցին մէջ պատարագ եւ պաշտօն մատուցուեցաւ՝ ողբացեալ Տիկին Վերժին Պ. Կիւլպէնկեանի յիշատակին։ Պատարագիչն էր տեղւոյն ծերունազարդ աւագերէցը՝ Տ. Գրիգոր Ա. քահանայ, որ հակիրճ քարոզով մը դրուատեց Տիկին Կիւլպէնկեանի առաքինութիւնները եւ այս առթիւ թաղեցւոց երախտագիտութեան թարգման կանգնեցաւ, յիշելով թէ այդ եկեղեցին երկաթեայ դուռները նուիրած էր հանգուցեալն ամուսինը՝ Ազն. Պատրիկ էֆ. Կիւլպէնկեան։

—Կէտիկ Փաշայի Թաղ. Խորհուրդը հրաժարական մատուցեր է Ս. Պատրիարք Հօր։

ՄԱՍԻՍ գրական շաբաթաթերթի վաղուան թիւին բովանդակութիւնն է.

Անձնական յիշատակներ (Բ. եւ վերջին մաս) ՄՈՒՇԵՂ ՎԱՐԴԱՊԵՏ։—Իտալ լեզուն. ՏՐ. ՄԱԼԽԱՍ։—Կեանքի պատկերներ. Ապուշը. ԶԱՊԷԼ ԵՍԱՅԵԱՆ։—Օրուան կեանքէն. Տ. Ա.։—Երկու բերուածներ. Սիրտը. ԲՕԼ ՌՈՒԺԷ. Ճերմակ լելակները. ԱՐՄԱՆ ՍԻԼՎԷՍԴՐ. Թարգմ. ՕՐ. ՊԵՐՃՈՒՀԻ եւ ՕՐ. ԱԳԱՊԻ։— Թափառումներ. ՄԻՀՐ։—Տիկինի մը (Սիրերգ) Յ. ՏԻՐ-ՅԱԿՈԲԵԱՆ։—Այծեմնիկի փունջը (Թերթօն) ԱՆՏՐԷ ԹԷՕՐԻԷ։

Յաջորդ թիւով ԲՐԻԶԱՆԹԻՄ։

ՆՇԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԻ ՄԷՋ

(Փոխանորդարանէն հաղորդուած)

1903 Յունուար 30

1.— Մկրտիչ Եղիազարեան, կօշիկ ներկող, ընդ. Պայծառ Խաչիկեանի ձրի-ձրի։ 2.—Խաչիկ Նիրեմեան, կառավար, ընդ. Վերժին Յակոբեանի ձրի-ձրի։ 3.— Ստեփան Յովհ. Տէմիրճեան, թօհաֆճի, ընդ. Մաքրիկ Մկրտիչ Թոգաճեանի, 50-50։ 4.—Արշակ Գրիգորեան, մէզաթճի, ընդ. Անգինէ Մկրտիչեանի, ձրի-ձրի։ 5.—Միրիճան Գաբրիէլեան, կիւմիւշճի, ընդ. Վերժին Մելքոնեանի, 40—40։ 6.—Արմենակ Գաբրիէլ Բիւսկիւլճեան, ատաղձագործ, ընդ. Անէսթօ Գասթիեանի, ձրի—ձրի։ 7.—Աշոտ Պօղոս Ֆրէնկեան, մանրավաճառ, ընդ. Սիրանոյշ Ռափիկ Մինասեանի, 80—80։ 8.—Արմենակ Մկրտիչ Գազանճեան, դրագիր, ընդ. Լուսա Լազար Ֆրիսթիչի—100—ձրի։ 9.— Վահան Տիգրան Հէխէբեան, եաղմաճի, ընդ. Ֆուլիկ Սինէմ Սինեմեանի, 25—ձրի։ 10.—Երուանդ Մ. Գրիգոր Պասմաճեան, սըրմաքէշ, ընդ. Ազնիւ Մկրտիչ Չիլինկիրեանի, 50 ձրի։ 11.— Նիկողոս Ճիվանեան, նուագածու, ընդ. Սիրանոյշ Աստուածատուր Տէօլէեանի, 40—40։ 12.—Երուանդ Մկրտիչեան, բեռնակիր, ընդ. Ազնիւ հանգուցեալ Յակոբեանի, ձրի—ձրի։ 13.— Գէորգ Յարութիւն Գարախաչիկեան, սպասաւոր, ընդ. Էլմաս Կարապետ Տէկինեանի, 50—ձրի։ 14.— Պետրոս հանգուցեալ Յարութիւն Գավուքճեան, մանիֆաթուրաճի, ընդ. Տիրուհի Գրիգոր Պալըքճեանի 80—80։ 15.— Սեբովբէ Մաղսուտ Զօրայեան, դրագիր, ընդ. Ազնիւ հանգուցեալ Կարապետ Գրիգորեանի ձրի-ձրի։ 16.—Գրիգոր Համբարձումեան, մանրավաճառ, ընդ. Վերգին Գէորգեանի 40—ձրի։ 17.— Աւետիս Պօղոս Զարիֆեան, դեղագործ, ընդ. Նուարդ Յակոբ Նաղարեանի, 50-50։ 18.—Օննիկ հանգուցեալ Կարապետ Չէրչեան, թիթեղագործ, ընդ. Նունիկ Զաքարիա Ինճէեանի, 40-40։ 19.—Թադէոս Սարգիս Ադամեան, վաճառականի սպասաւոր, ընդ. Մարի Նշան Զորլուեանի. 40-ձրի։ 20.— Առաքել Յարութիւն Րէյիզեան, ջաղացպան, ընդ. Ֆրանսուհի Վարդանեանի, 50-ձրի։ 21.— Ասթիկ (Աստուր) Բարսեղ Էքմէքճեան, սեղանաւոր, ընդ. Մարիցա հանգուցեալ Յարութիւն Պարսամեանի, 50-50։ 22.—Արշակ Յակոբեան, կօշկակար, ընդ. Զուարդ Գրիգորեանի, 50-25։ 23.—Գէորգ Աբրահամեան, մուշտակագործ, ընդ. Եւտոքսի Թադէոսեանի, ձրի-ձրի։ 24.— Փիլիպպոս Համբարձում Գասապեան, մանրավաճառ, ընդ. Զարուհի Միհրանեանի, 50-50։ 25.— Անդրէաս Մ. Պետրոս Տիքիճեան, կառապան, ընդ. Սաթէն Կարապետեանի, 40-ձրի։ 26.— Սարգիս Կարապետ Սանըրեան, ժամակոչ, ընդ. Ազնիւ Մանուկեանի, ձրի-ձրի։ 27.—Գարեգին հանգուցեալ Արթինեան, եաղմաճի, ընդ. Սաթէն հանգուցեալ Մըկրտիչեանի, ձրի-ձրի։ 28.— Գրիգոր Աւետիսեան, ձկնորս, ընդ. Ագապի Սեդրակեանի, 20-40։ 29.— Մնակ Բարսեղեան, տէօքմէճի, ընդ. Ռեֆիկա Մելքոնեանի, ձրի-ձրի։ 30.— Արշակ Յակոբեան ընդ. Հայկանոյշ հանգուցեալ Կարապետեանի 50-40։

1903 Փետր. 6

1. Յարութիւն Կարապետեան, հնակարկատ ընդ. Ազնիւ Անտոնեանի. 25 ձրի։ 2.— Մանուկ Կարապետ Ճէնօղլու, բուրդ գզող, ընդ. Նշանուհի Մարտիրոսեանի. 50-50։ 3.— Պօղոս Մելքոն Մամիկոնեան, գրաշար, ընդ. Պէատրիկ Յովհ. Պապիկեանի 50-50։ 4.—Կարապետ Յակոբ Պարոնեան, հնակարկատ, ընդ. Սըրբուհի Գէորգ Մալխասեանի. 40-40։ 5.— Վահան Համբարձում Աբրահամեան, մետաքսավաճառ, ընդ. Ազնիւ Կարապետ Պալըպճեանի. 40-40։ 7.—Ստեփան Մինաս Միքայէլեան, նալպուր, ընդ. Մէնտուհի-Էկլանթէն Եռովք Բարիլոյսեանի, 50—40։ 7.—Գէորգ Մաքսուտեան, գործավաճառի աշկերտ, ընդ. Հայկանոյշ Տիգրանեանի, 25—ձրի։ 8.—Աշոտ Մինաս Սէմէրճեան, դրագիր, ընդ. Հայկանոյշ Գրիգոր Սիրունեանի, 40—ձրի։ 9.— Կարապետ Յովհ. Գարահիսարեան, պաշտօնեայ, Արաքսի Գրիգոր Սիմոնեանի, 50-50։ 10.—Կիրեղ Մարտիրոս Թարգմանեան, հիւսն, ընդ. Արուսեակ Ֆրանկիւլ Գրիգորեանի, 40—25։ 11.—Յակոբ Համբարձում Կէօմիւրճեան, դերձակ, ընդ. Գոհարիկ Յովհաննէսեանի, 25—ձրի։ 12.— Ներսէս Սեբովբէ Փափազեան, գալաֆ, ընդ. Բերոն Միքայէլ Բարունակեանի. 50—50։ 13.—Խաչատուր հանգուցեալ Խաչատուրեան, կահաւորիչ, ընդ. Բերուզ հանգուցեալ Բերովբէ Թոփեանի. 40—25։ 14.— Խաչատուր հանգուցեալ Մարտիրոս Պէօրէկճեան, թռռնճի, ընդ. Ազնիւ Սիմոնեանի. 40—ձրի։ 15.—Գէորգ Պօղոսեան, ձկնորս, ընդ. Եփէնուրա Անտոնեանի. ձրի—ձրի։ 16.—Յարութիւն Պօղոսեան, սըրճագործ, ընդ. Ազնիւ Ակիւլինէի, 25—ձրի։

ԲԵՐԱՅԻ ԱՂՔԱՏԱԽՆԱՄԸ

Բերայի Աղքատախնամը ներկայիս կը փութայ ծանուցանել թէ՝ արդուկի ծանօթ վարպետ Յարութիւն էֆէնտի Դամբըրճեան արդուկի եւ լուացքի գործարան մը բացած է ի Բերա, Թագսիմ փողոց, թիւ-19։ Սոյն վարպետը իր խնամեալ աշխատութեամբ, մաքրութեամբ եւ չափաւոր գիներով իրեն դիմողները գոհացնելու առաջադրութենէ զատ, Աղքատախնամիս չահաբաժին մը նուիրելու ինքնայօժար եւ գովելի յանձնառութիւնն ալ ունեցած է։

Ուստի, Աղքատախնամս հրաւէր կը կարդայ բարեսէր ազգայնոց քաջալերել զինքը իր ձեռնարկին մէջ, որով միանգամայն սատարած պիտի ըլլան Աղքատախնամիս նուիրական գործին։

Ի դիմաց Աղքատախնամի
Վ. Ատենադպիր Ատենապետ
ՏՈՔԹ. Տ. ՔԱՐԱՄԱՃԻ ՏՈՔԹ. Տ. ԱՃԷՄԵԱՆ
7—15

Այսօրուան Հեռագիրներ

(ԱԺԱՆՍ ՏԸ ՔՈՆՍԹԱՆԹԻՆՕՓԼ)

ԱԹԷՆՔ, 25 փետր. Երեսփ. Ժողովին մէջ պատերազմական նախարարը զանազան օրինագիծեր ներկայացուց՝ բանակին վերակազմութեանը համար. Նաեւ զինուորական ծառայութեան մասին որ տասնըվեց ամսուան զեղչուած է։ Միանգամայն զինուորագրութեան վրայ որ 36,000 հոգի պիտի ըլլայ, եւ ջնջմանը մասին ընդհանուր հրամանատարութեան պաշտօնին որ հաստատուած եւ յանձնուած է Քոնսթանթէն իշխանին՝ 1900 ապրիլ 30/12ի օրէնքին համաձայն։

ՔԷՊԹԱՈՒՆ.— Պ. Չէմպըրլէն Անգլիա ուղեւորեցաւ։ Ժողովրդեան խուռն բազմութիւն մը մեծ խանդավառութեամբ ողջերթ մաղթեց։

ՎԻԷՆՆԱ.— Աւագաց Ժողովը ամբողջ ընթերցմամբ ընդունեց զինուորագրութեան նոր ծրագիրը։ Բոլոր ատենաբաններ վեր առին բանակը զարգացնելու անհրաժեշտ պէտքը, քանի որ եւրոպական բոլոր տէրութիւնները միշտ կ՚աւելցնեն իրենց զինուորական զօրութիւնները. Նաեւ պնդեցին Աւստրիոյ-Հունգարիոյ բանակին միութեանը վրայ։ Պատերազմական նախարարը պատճառաբանեց նոր զինուորներու թիւը աւելցնելու առաջարկութիւնը, մանաւանդ թնդանօթաձիգներուն վերակազմութեամբը եւ նաւային ոյժերուն թիւին ամբողջացմամբը, զոր պէտք է գործադրել՝ տրամադրելի ընելու նաւային անհրաժեշտ զինուորականները, այն ատեն երբ պարագաները պահանջեն նաւատորմին միջամտութիւնը։

ԲԱՐԻԶ.—Երեսփ. Ժողովը ընդունեց երրորդ միամսեայ առժամեայ ելմտացոյց մը։

—Օրինագիծ մը կ՚արտօնէ ելմտական նախարարութիւնը որ 1903ին շրջաբերութեան հանէ 250 միլիոնի պարտաթուղթ կարճ պայմանաժամով, 1901-1902ի հասոյթներու անբաւականութեան բացը գոցելու համար։

—Ծերակոյտը ընդունեց զինուորական երկու տարուան ծառայութեան ծրագրին վերջին յօդուածները։ Վաղը պիտի կատարուի ծրագրին ամբողջութեան քուէարկութիւնը։

—Ծերակոյտը ընդունեց երրորդ միամսեայ առժամեայ ելմտացոյց մը։

ԱԹԷՆՔ.— Հռոմի հելլենական դեսպան Պ. Կրիբարիս Կ. Պոլսոյ հելլենական դեսպան անուանուեցաւ։

ԼՈՆՏՈՆ.—Երեսփ. Ժողովը ընդունեց գահաճառին ուղերձը։

ՊՈՆ. -- Այսօր կատարուեցաւ հանդիսական արարողութիւնը՝ Գերմանիոյ գահաժառանգ իշխանին անուանը ջնջման համալսարանին ցանկէն։ Իշխանը բանախօսութիւն մը արտասանելով, շնորհակալութիւն յայտնեց իր ուսուցիչներուն եւ ընկերներուն։ Տնօրէնը «Հօ՛ւրրա» գոչել տուաւ իշխանին համար։

ԳԱՀԻՐԷ.—Կառավարութեան արկղը 1903ի տարեշրջանին համար երկու միլիոն անգլիական ոսկիի հասոյթի առաւելութիւն մը ցոյց կու տայ։

(ԱԺԱՆՍ ՆԱՍԻՕՆԱԼ)

ԲԱՐԻԶ, փետր.—Ելմտական ծրագրին վիճաբանութիւնը երկարած ըլլալով, Երեսփ. Ժողովը նախարարութեան առաջարկութեամբ, երրորդ միամսայի առժամեայ ելմտացոյց մը քուէարկեց։

—Պ. Ժօրէս ալքոլի մասին յայտարարեց թէ ո՛չ միայն ալքոլի զտման Պետութեան կողմէ մենավաճառի վերածուելուն կուսակից է, այլ ընդհանրապէս բոլոր մեծ ճարտարարուեստներու մենավաճառի վերածուելուն։

—Ծերակոյտը այսօր աւարտեց զինուորական երկու տարուան ծառայութեան ծրագրին քուէարկութիւնը՝ ջնջելով այդ ծառայութենէն զերծ մնալու բոլոր պարագաները։ Կառավարութիւնը Երեսփ. Ժողովին պիտի ներկայացնէ այդ ծրագիրը, ելմտական ծրագիրը քուէարկելուն պէս։

ԱԹԷՆՔ.—Պաշտօնաթերթը այսօր հրատարակեց Պ. Կրիբարիսի անուանումը, իբրեւ հելլենական դեսպան Կ. Պոլսոյ։

ԲԱՐԻԶ.—Բոնթուար Նասիոնալ տ՚էսքոնթ կը պատրաստէ Նորվէկիոյ 12 միլիոն քուրոնի վարկերուն քոնվէրզիոնը։

ԲԱՐԻԶ.— Ռիօ-Եանէյրոյէն կը հեռագրեն թէ Պրազիլիոյ մէջ խահուէի սէնտիքա մը կազմուեր է։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ 13 Փետրուար

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Ո.	22	31 ½
Ամէնէն բարձր գին	»	22	33
Ամէնէն վար գին	»	22	27 ½
Ռումէլիի Երկաթուղի գոց.	Ֆր.	124	50
Ամէնէն բարձր գին	»	124	87
Ամէնէն վար գին	»	124	—

ԲԱՑՈՒՄ 14 Փետրուար

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Ք. Կ.	22	34 ½
Ռումէլիի Երկաթուղի	Ֆր.	124	87
Շիրքէթի Խայրիէ		30	—
Օսմանիէ		—	—
Ռէժի		—	—
Օսմ. Պանքա		—	—
Քրէտի Ժէնէրալ Օթմ.		0	10
Յօս. Օթմ. Շանժ է Վալէօռ		0	13
Դամ. Ապահ. Ընկ.		4	10
Թրամուէյ բաժնեթուղթ		6	05
» ժուիսանս		1	60
» պարտաթուղթ		494	—
Քարափ Կ. Պոլսոյ		496	—
Թրանսվալ		142	—
Քրէտի Ֆոնսիէ Էժիբսիէն		266	—
Լավրիոմ		84	—
Անատոլըի երկաթուղի բաժնեթուղթ		12	42
» պարտաթուղթ	«	527	—

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	111	15
» » » չէք	»	110	38
Բարիզ » »	Ֆր.	22	67
» » » չէք	»	22	63 ¾
Պէրլին անտոկոս չէք	մարք	18	57
Վիէննա չէք	ֆիոր.	21	06

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	27
Անգլիական ոսկի	»	110	03
Բօլ էմբէրիալ	»	90	10
Քրիմիկ	»	51	08
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	—
Մէթալիք	»	—	—
Ռուպլի Թղթադրամ	Օ. Ո.	6	60

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 26 Փետրուար

Անգլիական Քոնսոլիտէ		92	50
Օսմանեան Ռանթ սէրի Բ.		60	31
» » » Դ. բաց.		29	75
» » » Դ. գոց.		30	—
Օսմանեան Պանքա		14	—
Ռուսական 1890		—	—
Հելլենական 5 %		42	—
» Մոնոփոլ		44	—
Պուլկարական 1888		91	37
Եգիպտական Իւնիֆիէ		107	50
Տօմինիա		105	—
Թրանսվալ		5	68
Այտին երկաթուղի		14	—
Փոխանակագիր		25	37 ½

ԲԱՐԻԶ, 26 Փետրուար

Ֆրանս. Ռանթ 3 %		99	77
Օսմ. Քոնս. սէրի Դ. բաց.	Ղրշ.	30	20
Օսմ. Քոնս. սէրի Դ. գոց.	»	30	20
» » » Բ.	»	61	20
» » » Գ.	»	32	52
Օսմ. Կայս. Պանքա	Ֆր.	605	—
Օսմանիէ	»	——	—
Ռումէլի երկաթուղի	»	129	—
Օսմ. մաքսատուն	»	478	—
Օսմ Ռէժի	»	372	—
Բրիօրիթէ Թիւրք 4 %	»	504	—
Քրէտի Լիոնէ	»	1131	—
Իտալական Ռանթ	»	102	56
Սպանիական արտաքին	»	92	41
Թրանսվալ	»	148	—
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	161
Դրամ. զեղչ	»	——	—

ՊԷՐԼԻՆ, 26 Փետրուար

Ռուպլը	Ֆր.	——	—
Ռումէլի երկաթուղի	»	132	—
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	102	20
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	325

ՎԻԷՆՆԱ, 26 Փետրուար

Փոխան. Լոնտոնի վրայ	Ֆր.	240	—
Ռումէլի երկաթուղի	»	119	70
Օսմ. Ռէժի	»	350	—

ՊՐԻՒՍԷԼ, 26 Փետրուար

Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.		29	95
Ռումէլի երկաթուղի		126	50

ՏԵՂԱՓՈԽՈՒԹԻՒՆ

Պալեան ապահովագրական Ընկերութեան գրասենեակները յառաջիկայ մարտ 1ին պիտի փոխադրուին Կալաթա, Թահթապրուն խանի առաջին յարկը, Վոյվոտա փողոց, Օսմ. Կայս. Պանքային դիմաց։
1–20

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852
Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ
396 ՄԵԾ-ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396
ԽԱՆԻ ԳԱՐԵՋՐԱՏԱՆ ՎՐԱՅԻ ՅԱՐԿԸ
(Ճիշդ Զաքարեանց դէմը)

Նուրբ, ճաշակաւոր եւ դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար եւ նման բնականի, դէմքի ձեւաւորութիւն, ըստ տարիքի, ծամոզութիւն, եւ ազատ արտասանութիւն՝ երաշխաւորեալ։ Ինչպէս նաեւ կատարելագործեալ աքցաններու միջոցաւ առանց ցաւի ատամհանութիւն։
Զմեռները կիրակի օրերն ալ, (մինչեւ կէս օր) ինչպէս նաեւ ամէն օր, (մինչեւ կէս գիշեր) հիւանդ կ՚ընդունին։

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ
ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
10,000,000 ՕՍՄ. ՈՍԿԻ ԴՐԱՄԱԳԼԽՈՎ

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ՝ Ղալաթիա
ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ՝ Պոլիս, Եէնի ճամի
ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ՝ Բերա, Շիտակ ճամբան Թ. 347

ԳԼԽԱՒՈՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
ԼՈՆՏՈՆԻ ԵՒ ԲԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ

Ատալիա, Ատանա, Այտըն, Աֆիօն-Գարահիսար, Հալէպ, Աղեքսանդրիա, Էտիրնէ, Էնկիւրի, Պաղտատ, Պէյրութ, Պրուսա, Գասթէմունի, Դամասկոս, Գոնիա, Լառնագա, Գահիրէ, Մէրսին, Միթիլի, Ուշաք, Փորդ-Սաիտ, Սէլանիկ, Սամսոն, Սըվազ, Իզմիր, Տրապիզոն։

Որոշուած պայմանաժամով կամ ընթացիկ հաշուի (գօնթ-գուրան) փոխատուութիւն կ՚ընէ, արժեթուղթեր կամ փոխանակագիրներ (պոլիցա) պահեստ առնելով։

Փոխանակագիրներ կը զեղչէ։ Թուրքիոյ եւ օտար երկիրներու գլխաւոր քաղաքներուն վրայ փոխանակագիրներ, չէքեր, վարկագիրներ ու հեռագրական օրտիններ կու տայ։

Ընթացիկ հաշիւներ կը բանայ, արժեթուղթեր եւ արժեքաւոր առարկաներ կ՚ընդունի ու կը պահէ։

Թուրքիոյ եւ արտասահմանի մէջ կտրոններ եւ փոխանակագիրներ կը գանձէ, սակարանական հրամաններ կը գործադրէ, զանազան տեսակ դրամներ կը փոխէ, կ՚առնէ ու կը ծախէ։

Օսմ. Պանքան հետեւեալ պայմաններով եւ տոկոսներով դրամ պահեստի կ՚ընդունի.—

2 տարի պայմանաժամով պահեստի համար տարեկան 100ին 3 ու կէս տոկոս կու տայ. մէկ տարի պայմանաժամով պահեստի համար՝ տարեկան 100ին երեք։ 6 ամիս պայմանաժամով պահեստի ամար տարեկան 2 առ հարիւր, 3 ամիս պայմանաժամով պահեստի համար տարեկան 1½ առ հարիւր։

Պոլսոյ գործակալութիւնը վերոյիշեալ բոլոր գործառնութիւնները կը ստանձնէ, եւ ասկէ զատ ապրանքներու վրայ փոխատուութիւններ կ՚ընէ եւ գօնսինեասիոնով եւ ազատ տէբոզիթոյով ապրանքներ աւանդ կ՚ընդունի։

Բերայի մասնաճիւղը նմանապէս կը կատարէ Պանքային վերոյիշեալ բոլոր գործառնութիւնները (բացի ապրանքներու վրայ կատարուածներէն), եւ ամիջապէս յանձնելու պայմանաւ կը գնէ եւ կը ծախէ զանազան վիճակահանութեանց արժեթուղթեր, ինչպէս Վիլ տը Բարիի, Ռումէլիի երկաթուղեաց, Հելլենական կամ Բանամայի վիճակահանութեան արժեթուղթեր եւլն. եւլն.։ Պոլսոյ գործակալութիւնը եւ Պերայի մասնաճիւղը կը ծախեն նաեւ Ռումէլի Երկաթուղեաց արժեթուղթերու բրոմեսները եւ Օսմ. Պանքային Թուրքիոյ մէջ հաստատուած միւս բոլոր գործակալութիւններուն նման կ՚ընդունին տարեկան 2% տոկոսով մինչեւ 100 օսմ. ոսկի, ընթացիկ հաշիւ բանալով։

Օսմ. Պանքան 3½% ֆրանսական եւ 3% գերմանական Ռանթերու փոխարէն գումարներ փոխ կու տայ, պզտիկ ընթացիկ հաշուի դրութեամբ. յիշեալ Ռանթերը՝ պահեստի դրուած արժեթուղթերու յատուկ տուփերուն մէջ կը պահուին։ Պահեստի դրուածներու քանակին աւելնալուն համեմատութեամբ, եղած փոխատուութիւնն ալ համեմատ կ՚աւելնայ։

ԲԱԹ ՏԸ ՆԱՖԷ ՏԸԼԱՆԿՐԸՆԻԷ

PATE DE NAFÉ
DELANGRENIER

Շատ ախորժելի չաքարահատ մըն է ընդդէմ կուրծքի հիւանդութեանց։ Բարիզի Ֆաքիւլթէին ու հիւանդանոցներուն 40է աւելի բժիշկներուն կողմէ հռչակուած է իբր շատ ազդեցիկ դեղ մը ընդդէմ ՀԱԶԻ, ՑՕԴԱՑԱՒԻ ու ՊՐՕՆՇԻԹԻ։

Տըլանկրընիէ մարքան պահանջել։

Կը գտնուի ամէն դեղարաններու մէջ։ 19—30

ԲԱՑ ՆԱՄԱԿ

Զբաղումներս ստիպած էին զիս Նստողական կեանք վարել, որուն հետեւանօք ամէն օր կը տառապէի ՊՆԴՈՒԹԵՆԷ ու ՊԱՍՈՒՐԷ։ Շարունակ գլուխս կը ցաւէր, աչքերս կը մթննային, ստամոքսս կը խառնուէր և օր մը հանգիստ չունէի։ Պասուրէն գոյացած պուշտերը մանաւանդ միշտ կը խլրտային։ Բժշկի մը յանձնարարութեամբ ՏՔԴ. ՖՐԱՆՔԻ ԱՌՈՂՋՈՒԹԵԱՆ ԴԵՂԱՀԱՏԵՐԸ գործածելէս քիչ յետոյ ստամոքսս շտկուեցաւ, գլխուս ցաւերը անցան. պնդութիւնը առէֆմանաբար բժշկուեցաւ և ոչ Պասուրէն և ոչ պուշտերէն հետք չմնաց, և հիմայ Տքդ. Ֆրանքի առողջութեան դեղահատերուն Նորհիւ կատարելապէս առողջ կ'ապրիմ։

Ֆրանսա Սէն Լօռան գաւառին կառավարիչ. ԱԼՖՐԷՏՕ

Վերոյիշեալ դեղահատերը ճշմարտապէս միակ դարմանն են, պնդութեան, պասուրի և անոնցմէ գոյացած ամէն կարգի հիւանդութեանց. կանոնաւորաբար գործածուելով, ստամոքսն ու աղիքները կը զօրացընեն ու մարսողութիւնը կը դիւրացնեն։ Կը ծախուին Կ. Պոլսոյ և գաւառներու մեծ դեղարաններն ու դեղի մթերանոցները։ 479

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԱՄԵՆԱՀԻՆ ԵՒ ԱՄԵՆԱԿԱՐԵՒՈՐ
ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԻ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ
Զուտ փոխադարձ, հիմնեալ 1845ին

1902 Յունուար 1ին երաշխաւորեալ գոյքը՝ Ֆր. 1,506,000,000.

1901ին ապահովագրեալներուն եղած փոխատուութիւնները՝ Ֆր. 34,000,000.

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ 600,000էն աւելի ապահովագրեալ ունի, որոնք կը կազմեն Ընկերութիւնը և որոնց կը պատկանի բոլոր շահերը։ 1901ին ապահովագրեալներուն վճարուած շահաբաժիններու գումարը՝ Ֆր. 17,500,000։

ԼԱ ՆԻՒ ԵՈՐՔԻ անեղծելի բոլիսը մինչեւ հիմա ուրիշ որ և է ընկերութենէ կը յանձնուած բոլիսներէն աւելի անկաշկանդ և շահաւոր պայմաններ ունի, յանձնուած օրէն սկսեալ անվիճելի է. ազատ զբաղման, ճամբորդութեան, մահուան պատճառներուն և պատերազմի [illegible] մինչեւ իսկ պատերազմի տանիլ։ Տնտեսական բոլիսը կ'երաշխաւորէ փոխատուութիւններ 3 տարի ապահովագրեալ յետոյ յառաջ [illegible] ապահովագիրն հաշուի առնելու. այս փոխատուութեանց գումարները դասադասել նշանակուած են բոլիսին մէջ. 30 օր պայմանաժամ իրաւունք ունի վճարման համար տասը տոկոսի, վճարումները դադրեցնելէն մինչեւ 5 տարի վերստին շարունակելու տասնհինգերորդ հատուածը, յետամնաց ապահովագիրները 5 առ 100 տոկոսով հանդերձ վճարելով. մէկ տարեկան ընելէ յետոյ իրաւունք կ'ունենայ չէյս։ Ապահովագրութեան երկարաձգումը, բոլիսին մէջ նշանակուած ժամանակամիջոցի մը համար, այնպէս որ այդ ժամանակամիջոցին մէջ եթէ մահ պատահի ապահովագրեալ գումարը կը հատուցուի ամբողջութեամբ. առանց հաշուի առնելու անվճար մնացած ապահովագիրները։

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ 4 առ 100 տոկոսաբեր պայմանն ալ ունի, որ աշխարհի մէջ ըստ գտնուած պայմաններէն ամէնէն աւելի նպաստաւոր [illegible] մանրամասնութեանց համար [illegible].

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա
Ճ. ՌԻ. ՀՈՒԻԹՕԼ ԵՒ ԸՆԿ.
Քննիչ Պաշտօնեայ
Ա. ՁՈՒՀԱՃԵԱՆ

Պոլիս. Հուիթօլ խան
[illegible] փողոց, Վէֆա [illegible] խան
Ղալաթիա

ԱԶԴՈՒ ՄԱՔՐՈՂԱԿԱՆ ՄԸ

Մաքրողականի մը եթէ պէտք ունիք և կը փափաքիք տանց ներքսելու խմել անմիջական ազդեցութեամբ, թողէք Եանօսի նման ազդեցիկ ջուրերն ու ըսելները, որոց մեծագոյն մասը կեղծ են. և փութացէք գնել՝

VILLACABRAS

աշխարհահռչակ մաքրողականն, որ բնական աղբիւրներէն Բասքընեան դրութեամբ զատուած յատակ ջուր մըն է և առ դիւրաւ կը խմուի։ Ազդեցութիւն անմիջական։ ՎԻԼԼԱՔԱԲՐԱՆ ուրիշ մաքրողական ջուրերու նման ոչ խիթ և ոչ անհանգստութիւն կը պատճառէ։ Առտուն անօթի, ջուրի գաւաթ մը ՎԻԼԼԱՔԱԲՐԱՆ՝ տասը վայրկեան ընդմիջումով երկու անգամէն կէս առ կէս խմել, բաւական է կատարելապէս մաքրուելու։ Պնդութիւն, գլխացաւ և ստամոքսի խանգարում ունեցողներ, մանաւանդ Նստողական կեանք վարող անձինք, եթէ ամէն առտու թէյի կամ գինիի գաւաթ մը Վիլլաքապրան խմեն, կ'ազատին պնդութենէն և անոր հետեւանք հիւանդութիւններէն։

Կը ծախուի ամէն դեղարաններու և դեղավաճառատուններու մէջ։ 504

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ
ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԻՄՆՈՒԱԾ
Վեհափառ Սուլթանին
Կայսերական Իրատեով
Որ կը կրէ 2/14 Օգոստ. 1892
Թուականը
(20 Սէֆէր 1310)

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
Հրդեհի, արկածներու, փոխադրութեանց եւ կեանքի վրայ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին
Կ. ՊՈԼԻՍ Եէնի խան, Գարաքէօյ Ղալաթիա

Գործակալ, Պոլսոյ կողմը Օսմ. Պանքայի մասնաճիւղը Եէնի ճամի Հավուզլի փողոց Օսմ. Նամակատան դէմը։

Ենթ-գործակալ Պոլսոյ կողմը Պ. Ի. Ջաւօյա
Մաքրուճէըլար. Զարըֆ խան. Թիւ 21

Ընկերութիւնը գործակալներ կը փնտռէ Թուրքիոյ այն ամէն քաղաքներու համար, ուր ներկայացուցիչ չունի։ 194

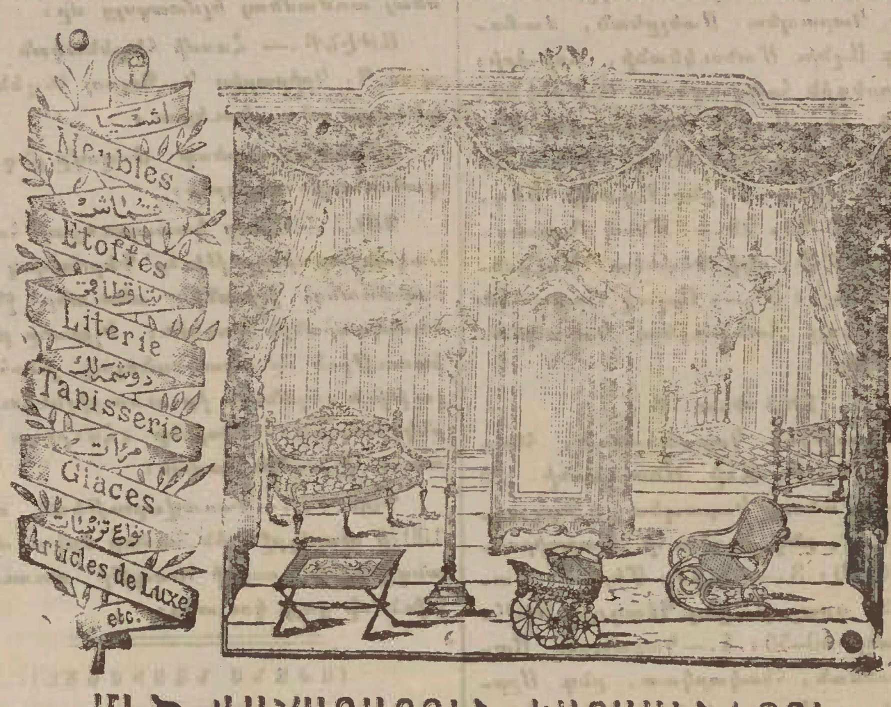

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԿԱՐԱՍԻՆԵՐՈՒ
ԺՈՐԺ ԲՍԱԼԹԻ

ԳՈՐԾԱՐԱՆ ԿԱՐԱՍԻՆԵՐՈՒ ԵՒ ԿԱՀԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ
Բերա, Գապրիստան փողոց, քաղաքապետութեան շէնքին դիմաց

ՎԱՃԱՌՈՒՄ

Ննջասենեակներու, սրահներու, ճաշասրահներու յատուկ կարասեաց։ Ամերիկեան նստարաններ։ Իտալիոյ միակ գործարաններու կարասիներու մթերանոց (գործարանի գնով վաճառում)։ Ամբողջական կահաւորում տուներու, պալատներու, գրասենեակներու, ևայլն։

744 ԱՆՄՐՑԵԼԻ ԳԻՆ 37—52

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ
Որք ամիսը երկու անգամ կը բանին
Լիվրբուլի եւ Արեւելից միջեւ

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Իվէրնիա	18900	Սիլվանիա	5598
Սաքսոնիա	18900	Քաթալոնիա	4841
Լուքանիա	12950	Վէրիա	3229
Քամբանիա	12950	Բավիա	2945
Ուլթոնիա	8845	Քիպրիա	2936
Ումպրիա	8128	Սիրիա	2935
Էթրուրիա	8120	Սամարիա	2558
Սէրվիա	7392	Ալէբբօ	2181
Ուրանիա	7269	Շէրպուրկ	161

Շէրպուրկ շոգենաւը, Նաւապետ Քէրտինէր, ընդհանուր վաճառքով Լիվրբուլէն հոս կը սպասուի մարտ 1/14ին։

Սարակոսա շոգենաւը, Նաւապետ Ուիլեմս, Լիվրբուլէն հոս հասաւ ընդհանուր վաճառքով։

Դիմել առ ՃՕԼԻ և ՍԻԿԸՐ
Joly et Seagor
Մէյմէնէթի խան, Թիւ 6, 7 և Ղալաթիա, Քարա Մուսթաֆա փաշա փողոց 255

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվրբուլի, Գօրսայի Միջերկրականի եւ Սեւ Ծովի միջեւ բանող շոգենաւք

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ռամսէզ	3000	Թիպս	2500
Անուպիս	3000	Նէֆթիս	2400
Պուսիրիս	3000	Օսայրիս	2250
Քանոպուս	3000	Բէրա	2250
Ֆարոս	3000	Մէմֆիս	2000
Օսմանլի	3000	Կառնաք	1500
Մարեօթիս	2500	Կիւլէյմ	1500

Դիմել առ Ճ. Վ. ՈՒԻԹՈԼ և ԸՆԿ.
Ուիթոլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
194 31, Ճէյմս Սթրիթ Լիվրբուլ

NEVRALGIES Անգար, Ստամոքսի կծկում, Անարիւնութիւն և բոլոր ջղային հիւանդութիւնները մէկ ժամուան մէջ կը բուժուին շնորհիւ Տօքթէօր CRONIERի
ՀԱԿԱՋՂԱՑԱՒԱՅԻՆ ԴԵՂԱՀԱՏԵՐՈՒՆ
Տուփը 3 ֆրանք, համրու ծախք չառնուիր Paris, դեղարան Robriquet, Monnaie փողոց Թիւ 23։ Կը ծախուի նաև բոլոր դեղարաններու մէջ։

Ոսկի շքադրամ 1900ի Բարիզի Միջազգային Արուեստահանդէսին. Մթերանոց Ակ Բիրի և Ընկ.։

VIN DE BUGEAUD

TONI NUTRITIF AU QUINQUINA ET AU CACAO

ՊԻԺՕՅԻ ԳԻՆԻ

ԿՈՐՈՎԻՉ, ՍՆՆԴԱՐԱՐ, ՇԻՆՈՒԱԾ ՔԻՆՔԻՆԱՅՈՎ ԵՒ ԳԱՔԱՈՅՈՎ

ՊԻԺՕՅԻ ԳԻՆԻՆ կորովիչ դեղերու էն հաճելին և էն լաւն է։ Բովանդակ աշխարհի բժշկական հեղինակութիւնները զայն կը յանձնարարեն անարիւնութեան, քլօռօզի, ամէն տեսակ տենդերու, ջղային հիւանդութեանց, ստամոքսի հիւանդութեանց և նորաբոյժ վիճակի համար։

ՊԻԺՕՅԻ ԳԻՆԻՆ կը գտնուի բոլոր առաջնակարգ դեղարաններու մէջ։

ԸՆԴՀ. ՄԹԵՐԱՆՈՑ. — P. LEBEAULT & Cie, 5, rue Bourg-l'Abbé, PARIS.

ՍԻՆԿԷՐ

ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՅԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

THE SINGER MANUFACTURING Co.

Սինկէրի կարի մեքենաները զուտ անգլ. պողպատէ շինուած ըլլալով, իրենց տոկունութեամբ այնքան գնահատուած են, որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են եւ բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէր Ընկերութիւնը ցարդ 400է աւելի պատուոյ վկայական եւ շքադրամ ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներէն։

Մասնաճիւղեր բովանդակ Թուրքիոյ մէջ։

Սինկէրի մեքենաները կը ծախուին միմիայն Սինկէր Ընկերութեան վաճառատուններուն մէջ։

Բերա
(1. Մեծ փողոց, Պօն Մարշէի դիմաց Թիւ 343 եւ 343 կրկին
(2. » » Կալաթա Սէրայի դիմաց։

Կալաթա
(1. Սինկէր խան Թիւնէլի եռեւ
(2. Թրամվայի կայարանին դիմաց։

Պոլիս
(1. Սուլթան Համամ Թիւ 2
(2. Սուլթան Պայազիտ, Թրամվայի կայարանին դիմաց Թիւ 13։

Սկիւտար Ջարշը պօյը, Թիւ 120։

Դասերը եւ Նորոգութիւնները ձրի։ Սինկէր Ընկերութեան կեդր. վարչատեղին կը գտնուի Բերա, Մեծ փողոց, Թիւ 343 եւ 343 կրկին, Սարգիս պէյ Տիւզօղլուի տունը։

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
Ընդմէջ Հըլի, Կ. Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ալպանօ	1069	Ֆօմօ	1497	Կօզօ	1011	Մալմօ	724	Ռօզարիօ	186
Ալէքօ	3607	Ֆօնկօ	2906	Կրօտնօ	1695	Մարէնկօ	2273	Սարֆօ	1113
Անճէլօ	1541	Ֆորսօ	895	Հիրօ	775	Մարդէլլօ	3709	Ցիրիօ	1735
Արիոստօ	2272	Տիտօ	4311	Հիտալկօ	1581	Միքատօ	3557	Սիլվիօ	1193
Պասանօ	1822	Տօմինօ	937	Հինտու	3720	Միլօ	1057	Սրէրօ	1200
Պորտինօ	1264	Տուրօ	2383	Հօրադիօ	3600	Մօնդէպէլլօ	1735	Թասսօ	1328
Պրավօ	1076	Տրասօ	1713	Հումպէր	595	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Պըլինօ	841	Տինամօ	504	Իակօ	2354	Նէրօ	1083	Թօրիօ	3827
Պըֆֆալօ	4431	Էպրօ	2464	Իտահօ	5540	Օճիօ	4100	Թօլէտօ	1470
Դէյլօ	1671	Էլտօրատօ	1520	Ճիւնօ	1080	Օնթարիօ	4036	Թօրքիտօ	487
Դալիրսօ	1837	Էրատօ	1841	Քլէօ	1053	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	2429
Դամէօ	1244	Ֆիտօ	954	Քոլպինօ	2307	Բալէրմօ	1637	Վասքօ	1914
Դիագօ	1094	Ֆինլանտ	1828	Քօմնօ	1700	Բօլօ	510	Վօլօ	1289
Ձիքրալ	2729	Ֆլամինկօ	349	Լէօ	1053	Ռիալթօ	2229	Վօլթուրնօ	2396
Սիսէրօ	1831	Ֆրանչիսքօ	4582	Լէքանտօ	2272	Ռինալտօ	1663	Եէտօ	1850
Դիդօ	2697	Կալիլէօ	3060	Լիվօրնօ	1643	Ռօլլօ	1613	Զէնօ	1200
Դոլըչատօ	4235	Կիդանօ	1243	Լորէնզօ	3191	Ռօմէօ	1789		

Հօրաշիօ շոգենաւը, Նաւապետ Քրօֆթ, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած է։

Դիմել առ գործակալը Ֆ. ՀՈՒԷ ԷՆՐԻՔՍՕՆ
Թիւ 22—24 Փէօյիւք Թիւնէլ խան Ղալաթիա 377

COMP[...] RUSS[...]
Navigation à Vapeur et de Comme[...]
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան երթեւեկութիւնք

Գշ. 11/24 Օտեսա ժամը 4ին յետ միջօրէի
Գշ. 12/25 Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա, [...] 10ին միջօրէէն առաջ հաղորդակ[...] Աղեքսանդրիայէն (Բորդ-Սայիտ, [...] Յաֆա, Պէյրութ, Թարապուլուս-Շամ[...]
Եշ. 13/26 Սէվաստաբօլ ժամը 10ին միջօր[...] առաջ։
Ուր. 14/27 Օտեսա ժամը 10ին միջօրէէն առ[...]
Շբ. 15/28 Տարտանէլ, Այնորոզ, Սելա[...] Իզմիր, Քիոս, Թարապուլուս-Շ[...] Պէյրութ, Եաֆա, Բոռդ-Սայիտ, Ա[...] սանդրիա ժամը 4ին յետ միջօրէ[...]

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՈՔԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱ[...]
Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.
ԵԳԻՊՏՈՍ ՇՈԳԵՆԱՒԸ
Մարտ 2ին Մեկնեցաւ, Անտ[...] եկել[...]
ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ
Մարտ 3ին Մեկնելի, ուղ. Մարսիլ[...]
[illegible]
[illegible] 245 ֆրանք. [...]
75 ֆրանք [illegible]
[illegible]
[illegible] 516 Ն. ԲՔԷ[...]

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.
ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվրբուլի եւ Արեւելից միջեւ բանող[...]

Անուանք	Թօնօ	Անուանք
Վիքթորիան	10500	Ֆլավիա
Արմէնիան	10500	Էճիբշիըն
Քէստրիան	10500	Արքէտիըն
Լանքաստրիան	9000	Ալճէրիան
Ֆիլատէլֆիա	9000	Արապիան
Գոլոմպիան	8000	Աթէնիան
Ճօրճիան	8000	Անտալուզիան
Պոստոնիան	8000	Ալզաշիըն
Ֆլօրիտիան	8000	Լէսպիան
Ֆալէրնիան	3700	Մինծօ
Վալոնիան	3700	Օբորթօ
Ֆլամինիան	3700	Լիսպօն
Ֆապիան	3500	

[illegible] ապրանքը փոխադրելու համար [illegible] ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ
ԷՏՎԱՐ ԼԱՖՈՆԹԷՆ
Ղալաթիա, [illegible]
600 [illegible]

Արտօնատէր ԶԱՐԵՀ ՆՈՒՍՈՒՖԵ[...]

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երթեւեկութիւն կառախումբերու 1902 Նոյեմբեր 1 [Ն.Տ.] շաբաթ օրէն սկսեալ
ՀԱՅՏԱՐ ՓԱՇԱ ԷՍԿԻ-ՇԷՀԻՐԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ

ԿԱՅԱՐԱՆ		Թ. 2 Ճամփ. Առտ. ժ. վ.	Թ. 34 Խառն Առտ. ժ. վ.	Թ. 4 Ճամփ. Առտ. ժ. վ.	Թ. 6 Ճամփ. Առտ. ժ. վ.	Թ. 8 Ճամփ. Առտ. ժ. վ.	Թ. 36 Խառն Իրիկ. ժ. վ.	Թ. 10 Ճամփ. Իրիկ. ժ. վ.	Թ. 12 Ճամփ. Իրիկ. ժ. վ.	Թ. Ճամփ. Իրիկ. ժ. վ.	Թ. Ճամփ. Իրիկ. ժ. վ.	Թ. Ճամփ. Առտ. ժ. վ.	Թ. Ճամփ. Առտ. ժ. վ.
Քարաքէօյ Կամուրջ	մկն.	1 20	1 35	3 33	5 30	7 8	8 15	10 30	11 30				
Հայտար Փաշա	ժմն.	1 45	—	3 58	5 55	7 33	8 40	10 55	11 55				
	մկն.	1 55	2 25	4 8	6 5	7 43	8 55	11 5	12 5				
Քըզըլ Թօբրաք	»	2 1	—	4 14	6 11	7 50	9 5	11 11	12 11				
Ֆէնէր Եօլու	»	2 5	2 36	4 17	6 14	7 54	9 9	11 15	12 14				
Կէօզ Թէփէ	»	2 9	—	4 21	6 18	7 58	9 15	11 19	12 18				
Էրէնքէօյ	»	2 13	2 47	4 26	6 23	8 4	9 21	11 24	12 22				
Պօսթանճըք	»	2 2	2 5	4 32	6 29	8 10	9 31	11 30	12 28				
Մալթէփէ	»	2 28	3 8	4 40	6 37	8 19	9 44	11 38	12 36				
Քարթալ	»	2 39	3 22	4 51	6 48	8 31	10 1	11 48	12 46				
Բէնտիք	ժմն.	2 46	3 32	4 58	6 55	8 39	10 11	11 55	12 53				
	մկն.	Այս կառախումբը 1903 փետր. 1էն սկսեալ կ'երթեւեկէ	3 37				10 21						
Թուզլա	»		3 59				10 46						
Կէյպզէ	»		4 19				11 10						
Տիլ Իսքէլէսի	»		4 4				11 37						
Թավշանճըլ	»		4 51				11 47						
Հէրէքէ	»		5 8				12 6						
Եարըմճա	»		5 29				12 30						
Թիւթիւն Չիֆթլիք	»		5 42				12 44						
Տէրինճէ	»		5 53				12 57						
Իզմիտ	ժմն.		6 7				1 13						
	մկն.		6 27										
Պէօյիւք Տէրպէնտ	»		7 2										
Սափանճա	»		7 26										
Համիտիէ	»		7 50										
Կէյվէ	»		8 34										
Աք Հիսար	»		8 56										
Մէքէճէ	»		9 26										
Լէֆքէ	»		9 50										
Վէզիր Խան	»		10 25										
Պիլէճիք	ժմն.		11 6										
	մկն.		11 20										
Քարաքէօյ	»		12 30										
Պօզիւք	»		1 15										
Ին Էօնիւ	»		2 [illegible]										
Չուքուր Հիսար	»		2 36										
Էսկի Շէհիր	ժմն.		3 15										

ԴԱՐՁ

ԿԱՅԱՐԱՆ		Թ. 1 Ճամփ. Առտ. ժ. վ.	Թ. 3 Ճամփ. Առտ. ժ. վ.	Թ. 5 Ճամփ. Առտ. ժ. վ.	Թ. 7 Ճամփ. Իրիկ. ժ. վ.	Թ. 31 Խառն Առտ. ժ. վ.	Թ. 9 Ճամփ. Իրիկ. ժ. վ.	Թ. 11 Ճամփ. Առա. ժ. վ.	Թ. 13 Ճամփ. Առտ. ժ. վ.	Թ. 33 Խառն Առտ. ժ. վ.	Թ. Ճամփ. Առտ. ժ. վ.	Թ. Ճամփ. Առտ. ժ. վ.	Թ. Ճամփ. Իրիկ. ժ. վ.
Էսկի Շէհիր	մկն.	Այս կառախումբը 1903 փետր. 1էն սկսեալ կ'երթեւեկէ	Այս կառախումբը 1902 նոյեմ. 1էն 15 կ'երթեւեկէ և 1903 յունուար 16էն 31	Այս կառախումբը 1902 նոյեմ. 16էն 1903 յունուար 15 և 1903 փետրուար 1էն						11 40			
Չուքուր Հիսար	»									12 16			
Ին Էօնիւ	»									12 48			
Պօզիւք	»									1 24			
Քարաքէօյ	»									1 58			
Պիլէճիք	ժմն.									2 48			
	մկն.									2 58			
Վէզիր Խան	»									3 34			
Լէֆքէ	»									4 9			
Մէքէճէ	»									4 40			
Աք Հիսար	»									5 6			
Կէյվէ	»									5 28			
Համիտիէ	»									6 20			
Սաբանճա	»									6 36			
Պէօյիւք Տէրպէնտ	»									7 1			
Իզմիտ	ժմն.									7 33			
	մկն.					1 35				7 53			
Տէրինճէ	»					1 53				8 7			
Թիւթիւն Չիֆթլիք	»					2 4				8 18			
Եարըմճա	»					2 16				8 30			
Հէրէքէ	»					2 43				8 55			
Թավշանճըլ	»					2 54				9 5			
Տիլ Իսքէլէսի	»					3 10				9 14			
Կէյպզէ	»					3 38				9 40			
Թուզլա	»					4 —				10 —			
Բէնտիք	ժմն.					4 22				10 20			
	մկն.	1 25	1 54	2 28	3 14	4 37	6 38	8 20	9 5	10 30			
Քարթալ	»	1 33	2 2	2 37	3 23	4 50	6 47	8 30	10 2	10 44			
Մալթէփէ	»	1 43	2 12	2 47	3 33	5 5	6 57	8 41	10 14	11 1			
Պօսթանճըք	»	1 51	2 21	2 56	3 41	5 19	7 5	8 51	10 25	11 14			
Էրէնքէօյ	»	1 5	2 28	3 3	3 50	5 32	7 12	8 59	10 34	11 26			
Կէօզթէփէ	»	2 2	2 32	3 7	3 54	5 36	7 16	9 3	10 38	—			
Ֆէնէր Եօլու	»	2 7	2 37	3 11	3 58	5 41	7 20	9 9	10 43	11 37			
Քըզըլ Թօբրաք	»	2 10	2 40	3 14	4 1	5 45	7 23	9 13	10 47	—			
Հայտար Փաշա	ժմն.	2 1	2 45	3 19	4 6	5 53	7 28	9 19	10 53	11 46			
	մկն.	2 23	2 53	3 27	4 15	6 5	7 38	9 27	11 —	12 5			
Քարաքէօյ Կամուրջ	ժմն.	2 48	3 18	3 52	4 40	6 30	8 3	9 52	11 25	12 30			